

URZĄD STATYSTYCZNY W ŁODZI

ROLNICTWO W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM W 2015 R.

INFORMACJE I OPRACOWANIA STATYSTYCZNE

WAŻNIEJSZE SKRÓTY

tys.	= tysiąc
mln	= milion
szt	= sztuka
kg	= kilogram
ha	= hektar
r.	= rok
cd.	= ciąg dalszy
dok.	= dokończenie
tabl.	= tablica
UR	= użytki rolne

ZNAKI UMOWNE

Kreska (-)	- zjawisko nie wystąpiło.
Zero: (0)	- zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5.
(0,0)	- zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05.
Kropka (.)	- zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych.
Znak x	- wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe.
„W tym”	- oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy.

**URZĄD STATYSTYCZNY
W ŁODZI**

**INFORMACJE
I OPRACOWANIA
STATYSTYCZNE**

**ROLNICTWO W WOJEWÓDZTWIE
ŁÓDZKIM W 2015 R.**

ŁÓDŹ 2016

**ZESPÓŁ REDAKCYJNY
URZĘDU STATYSTYCZNEGO W ŁODZI**

PRZEWODNICZĄCY:

Piotr Ryszard Cmela

CZŁONKOWIE:

Piotr Chabior, Jerzy Harbat, Anna Jaeschke,
Izabela Kaleta, Tomasz Piasecki, Jolanta Włodarczyk

SERIA: INFORMACJE I OPRACOWANIA STATYSTYCZNE

OPRACOWANIE:

Teresa Binio, Piotr Chabior, Włodzimierz Janek, Ewa Sztendel – Ośrodek Warunków
Życia i Badań Ankiety

Pod kierunkiem Jolanty Włodarczyk

SKŁAD, GRAFIKA:

Elżbieta Kucek – Łódzki Ośrodek Badań Regionalnych

PROJEKT OKŁADKI:

Katarzyna Szkopiecka – Łódzki Ośrodek Badań Regionalnych

Przy publikowaniu danych US – prosimy o podanie źródła

ISBN 978-83-60002-82-7

Przedmowa

Publikacja „Rolnictwo w województwie łódzkim” to kolejna edycja corocznego opracowania z zakresu statystyki rolnictwa. Tegoroczne wydanie, wzorem lat poprzednich, zawiera wyniki rolniczych badań reprezentatywnych, sprawozdawczości oraz szacunków i ocen rzeczoznawców terenowych przeprowadzonych w 2015 r.

Opracowanie składa się z uwag metodycznych, komentarza analitycznego oraz części tabelarycznej.

W uwagach metodycznych przedstawiono podstawowe definicje i pojęcia stosowane w publikacji oraz zasady grupowania danych.

W syntezie i części tabelarycznej zawarto dane w podziale na następujące bloki tematyczne:

- charakterystyka czynników produkcji,
- użytkowanie gruntów, powierzchnia zasiewów,
- produkcja roślinna,
- produkcja zwierzęca,
- skup i ceny produktów rolnych.

Dla zilustrowania przemian w produkcji rolniczej w regionie, informacje zaprezentowano na tle roku poprzedniego oraz średnich z lat 2006-2010.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego w Łodzi

dr Piotr Ryszard Cmela

Preface

Publication “Agriculture in łódzkie voivodship.” is the next issue of the annual report in the field of agricultural statistics. This year's edition, as in previous years, is a collective elaboration concerning agricultural statistics, which include the results of the sample surveys, aggregates reporting results as well as estimates and surveyors' assessments. conducted in 2015.

The study consists of methodological notes, synthesis and a tabular part.

Methodological notes include basic definitions and concepts of agricultural statistics as well as the rules of data aggregation.

Synthesis and tabular part consists of following subject groups:

- *characteristics of production factors,*
- *land use and sown area,*
- *crop production,*
- *animal production,*
- *procurement and prices of agricultural products.*

To illustrate the changes in agricultural production in the region, data on the voivodship is presented on the background of the previous year and average values for 2006-2010.

*Director
of the Statistical Office in Łódź*

Piotr Ryszard Cmela, Ph.D.

SPIS TREŚCI
CONTENTS

		<u>Str.</u> <u>Page</u>
PRZEDMOWA	PREFACE	3
UWAGI METODYCZNE	METHODOLOGICAL NOTES	8
WYNIKI BADAŃ - SYNTEZA	RESULTS OF SURVEY – SYNTHESIS	17
I. Charakterystyka czynników produkcji	<i>I. Characteristics of production factors</i>	17
II. Użytkowanie gruntów i powierzchnia zasiewów	<i>II. Land use and sown area</i>	22
III. Produkcja roślinna	<i>III. Crop production</i>	26
IV. Produkcja zwierzęca	<i>IV. Animal production</i>	44
V. Skup i ceny produktów rolnych	<i>V. Procurement and prices of agricultural products</i>	49
 SPIS WYKRESÓW		
		LIST OF GRAPHS
Wykres 1. Temperatura powietrza	<i>Air temperature</i>	20
Wykres 2. Opady	<i>Precipitation</i>	20
Wykres 3. Zużycie nawozów mineralnych i wapniowych na 1 ha użytków rolnych	<i>Consumption of mineral and lime fertilizers per 1 ha of agricultural land</i>	22
Wykres 4. Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych w 2015 r.	<i>Land use in agricultural holdings in 2015</i>	22
Wykres 5. Liczba gospodarstw rolnych i powierzchnia użytków rolnych według grup obszarowych użytków rolnych w 2015 r.	<i>Number of agricultural holdings and area of agricultural land by area groups of agricultural in 2015</i>	23
Wykres 6. Użytki rolne w gospodarstwach rolnych ogółem w 2015 r.	<i>Agricultural land on agricultural holdings in 2015</i>	24
Wykres 7. Udział powierzchni poszczególnych grup upraw w ogólnej powierzchni zasiewów w 2015 r.	<i>Share of the area of the given plant groups in total sown area in 2015</i>	25
Wykres 8. Udział powierzchni poszczególnych upraw zbożowych w ogólnej powierzchni zbóż w 2015 r.	<i>Share of the area of the given cereals in total cereal growing in 2015</i>	27
Wykres 9. Plony i zbiory zbóż	<i>Yields and production of cereals</i>	29
Wykres 10. Plony i zbiory ziemniaków	<i>Yields and production of potatoes</i>	31
Wykres 11. Plony i zbiory buraków cukrowych	<i>Yields and production of sugar beets</i>	32
Wykres 12. Plony i zbiory rzepaku i rzepiku	<i>Yields and production of rape and agrimony</i>	34
Wykres 13. Produkcja upraw pastewnych	<i>Fodder crops production</i>	35
Wykres 14. Struktura zbiorów z łąk trwałych w 2015 r.	<i>Structure of yields of permanents meadows in 2015</i>	37

SPIS TREŚCI (cd.)
CONTENTS (cont.)

SPIS WYKRESÓW (dok.)	LIST OF GRAPHS (cont.)	<u>Str.</u> <u>Page</u>
Wykres 15. Plony i zbiory z łąk trwałych (w przeliczeniu na siano)	<i>Yields and production of permanent meadows (in terms of hay)</i>	38
Wykres 16. Struktura zbiorów warzyw gruntowych w 2015 r.	<i>Structure of production of ground vegetables in 2015</i>	40
Wykres 17. Struktura zbiorów owoców z drzew w 2015 r.	<i>Structure of production of tree fruits in 2015</i>	42
Wykres 18. Struktura zbiorów owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych w 2015 r.	<i>Structure of production of berry fruits in 2015</i>	43
Wykres 19. Pogłowie bydła, w tym krów	<i>Cattle stocks, of which cows</i>	44
Wykres 20. Struktura stada bydła	<i>Structure of cattle herd</i>	45
Wykres 21. Pogłowie owiec, w tym maciorek jednorocznych i starszych	<i>Sheep stocks, of which ewes of 1 year and over</i>	46
Wykres 22. Pogłowie trzody chlewnej, w tym loch na chów	<i>Pig stocks, of which breeding sows</i>	47
Wykres 23. Struktura pogłowia trzody chlewnej	<i>Structure of pig stocks</i>	49
Wykres 24. Ceny skupu i ceny targowiskowe pszenicy	<i>Procurement and market-place prices of wheat</i>	50
Wykres 25. Ceny skupu i ceny targowiskowe żyta ...	<i>Procurement and market-place prices of rye</i>	51
Wykres 26. Ceny skupu i ceny targowiskowe ziemniaków	<i>Procurement and market-place prices of potatoes</i>	51
Wykres 27. Ceny skupu i ceny targowiskowe żywca wołowego	<i>Procurement and market-place prices of beef slaughter</i>	53
Wykres 28. Ceny skupu i ceny targowiskowe cieląt .	<i>Procurement and market-place prices of calves</i>	53
Wykres 29. Ceny targowiskowe krów i jałówek	<i>Market-place prices of cows and heifers</i>	54
Wykres 30. Ceny skupu i ceny targowiskowe żywca wieprzowego	<i>Procurement and market-place prices of pork slaughter</i>	54
Wykres 31. Ceny targowiskowe prosiąt na chów	<i>Market-places prices of breeding piglets</i>	55
Wykres 32. Ceny skupu żywca drobiowego	<i>Procurement prices of poultry</i>	55
Wykres 33. Ceny skupu mleka	<i>Procurement prices of milk</i>	56

SPIS TREŚCI (dok.)
CONTENTS (cont.)

ANEKS TABELARYCZNY

A TABULAR APPENDIX

Tabl. 1.	Zużycie nawozów mineralnych i wapniowych w latach gospodarczych (w przeliczeniu na czysty składnik)	<i>Consumption of mineral and lime fertilizers in farming years (in terms of pure ingredient)</i>
Tabl. 2.	Zużycie nawozów mineralnych i wapniowych według form własności (w przeliczeniu na czysty składnik)	<i>Consumption of mineral and lime fertilizers by ownership (in terms of pure ingredient)</i>
Tabl. 3.	Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych według rodzaju użytków rolnych i użytkowników w 2015 r.	<i>Land use according to the type of agricultural land and holder residence in 2015</i>
Tabl. 4.	Gospodarstwa rolne w 2015 r.	<i>Agricultural holdings in 2015</i>
Tabl. 5.	Powierzchnia zasiewów w 2015 r.	<i>Sown area in 2015</i>
Tabl. 6.	Produkcja ziemiopłodów rolnych w 2015 r. – ogółem	<i>Crop production in 2015 – total</i>
Tabl. 7.	Produkcja ziemiopłodów rolnych w 2015 r. – sektor prywatny	<i>Crop production in 2015 – private sector</i>
Tabl. 8.	Produkcja ziemiopłodów rolnych w 2015 r. – gospodarstwa indywidualne	<i>Crop production in 2015 – individual farms</i>
Tabl. 9.	Produkcja ziemiopłodów rolnych w 2015 r. – sektor publiczny	<i>Crop production in 2015 – public sector</i>
Tabl. 10.	Powierzchnia, plony i zbiory z łąk trwałych w 2015 r.	<i>Area, yields and production of permanent meadows in 2015</i>
Tabl. 11.	Pogłowie bydła i owiec w 2015 r. (stan w czerwcu)	<i>Cattle and sheep stocks in 2015 (as of June)</i>
Tabl. 12.	Pogłowie bydła i owiec w 2015 r. (stan w grudniu)	<i>Cattle and sheep stocks in 2015 (as of December)</i>
Tabl. 13.	Pogłowie trzody chlewnej w 2015 r. (stan w marcu)	<i>Pig stocks in 2015 (as of March)</i>
Tabl. 14.	Pogłowie trzody chlewnej w 2015 r. (stan w czerwcu)	<i>Pig stocks in 2015 (as of June)</i>
Tabl. 15.	Pogłowie trzody chlewnej w 2015 r. (stan w grudniu)	<i>Pig stocks in 2015 (as of December)</i>
Tabl. 16.	Skup ważniejszych produktów rolnych	<i>Procurement of major agricultural products</i>
Tabl. 17.	Ceny skupu ważniejszych produktów rolnych	<i>Procurement prices of major agricultural products</i>
Tabl. 18.	Przeciętne ceny ważniejszych produktów rolnych uzyskiwane przez rolników na targowiskach	<i>Average market-place prices of major agricultural products received by farmers</i>

UWAGI METODYCZNE

I. ŹRÓDŁA DANYCH

Dane zawarte w niniejszej publikacji opracowano na podstawie:

- uogólnionych wyników czerwcowego, reprezentacyjnego badania gospodarstw rolnych osób fizycznych oraz na podstawie pełnego badania gospodarstw rolnych osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej. Badanie zostało przeprowadzone w czerwcu i lipcu 2015 r. według stanu na 1 czerwca 2015 r. (dzień referencyjny) i obejmowało zmienne, między innymi: z zakresu użytkowania gruntów i powierzchni zasiewów, pogłowia niektórych zwierząt gospodarskich, a także zużycia nawozów w roku gospodarczym 2014/2015.
- uogólnionych wyników reprezentacyjnych badań pogłowia zwierząt gospodarskich w gospodarstwach indywidualnych¹,
- sprawozdań statystycznych z zakresu plonów i zbiorów upraw rolnych i ogrodniczych oraz pogłowia zwierząt gospodarskich w gospodarstwach państwowych, spółdzielczych i spółkach z udziałem sektora publicznego i prywatnego,
- szacunków i ocen prowadzonych przez rzeczoznawców gminnych i wojewódzkich GUS dla danych nieobjętych sprawozdawczością,
- sprawozdań statystycznych z zakresu skupu produktów rolnych od gospodarstw państwowych i od sektora prywatnego.

II. WAŻNIEJSZE DEFINICJE, POJĘCIA SPISOWE I ZASADY SPISYWANIA

Gospodarstwo rolne – jednostka wyodrębniona pod względem technicznym i ekonomicznym, posiadająca odrębne kierownictwo (użytkownik lub zarządzający) i prowadząca działalność rolniczą.

Do **działalności rolniczej** zaliczamy działalność związaną z uprawą roślin oraz chowem i hodowlą zwierząt, która obejmuje: wszystkie uprawy rolne (w tym również uprawę grzybów), warzywnictwo i ogrodnictwo, szkółkarstwo, hodowlę i nasiennictwo roślin rolniczych i ogrodniczych, chów i hodowlę zwierząt w gospodarstwie (bydła, owiec, kóz, koni, trzody chlewnej, drobiu, królików, zwierząt futerkowych, zwierząt łownych utrzymywanych na rzeź), pszczół oraz działalność polegającą na utrzymaniu gruntów rolnych już niewykorzystywanych do celów produkcyjnych według zasad dobrej kultury rolnej przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska (zgodnie z normami).

¹ Badania pogłowia bydła, owiec i drobiu prowadzone są 2-krotnie w roku, tj. w czerwcu i w grudniu, natomiast badania trzody chlewnej 3-krotnie w roku, tj. w marcu, czerwcu i w grudniu.

Gospodarstwo rolne osoby fizycznej (gospodarstwo indywidualne) to gospodarstwo będące własnością lub znajdujące się w użytkowaniu osoby fizycznej, o powierzchni 1 ha i więcej użytków rolnych (UR) lub o powierzchni poniżej 1 ha UR (w tym bez użytków rolnych), które spełnia co najmniej jeden z niżej wymienionych progów:

- 0,5 ha plantacji drzew owocowych,
- 0,5 ha plantacji krzewów owocowych,
- 0,3 ha szkółek sadowniczych i ozdobnych,
- 0,5 ha warzyw gruntowych,
- 0,5 ha truskawek gruntowych,
- 0,1 ha warzyw pod osłonami,
- 0,1 ha truskawek pod osłonami,
- 0,1 ha kwiatów i roślin ozdobnych pod osłonami,
- 0,5 ha chmielu,
- 0,1 ha tytoniu,
- 25 m² grzybów jadalnych,
- 10 sztuk bydła ogółem,
- 5 sztuk krów ogółem,
- 50 sztuk trzody chlewnej ogółem,
- 10 sztuk loch,
- 20 sztuk owiec ogółem,
- 20 sztuk kóz ogółem,
- 100 sztuk drobiu ogółem,
- 5 sztuk koni ogółem,
- 50 sztuk samic królików,
- 5 sztuk samic pozostałych zwierząt futerkowych,
- 10 sztuk pozostałych zwierząt utrzymywanych dla produkcji mięsa (np.: dziki, sarny, daniele),
- 20 pni pszczelich

lub niezależnie od wyżej wymienionych progów jest gospodarstwem ekologicznym.

Gospodarstwo rolne osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej to gospodarstwo rolne prowadzone przez osobę prawną lub jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej, którego podstawowa działalność jest zaliczana według Polskiej Klasyfikacji Działalności do sekcji A, dział 01, grupy:

- ✓ uprawy rolne inne niż wieloletnie,
- ✓ 01.2 – uprawy roślin wieloletnich,
- ✓ 01.3 – rozmnażanie roślin,
- ✓ 01.4 – chów i hodowla zwierząt,
- ✓ 01.5 – uprawy rolne połączone z chowem i hodowlą zwierząt (działalność mieszana),

- ✓ 01.6, klasa 01.61 – działalność usługowa wspomagająca produkcję roślinną (utrzymywanie gruntów w dobrej kulturze rolnej przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska), a także niezależnie od zaklasyfikowania działalności podstawowej, gdy w gruntach użytkowanych przez jednostkę powierzchnia użytków rolnych wynosi 1 ha i więcej lub prowadzony jest chów/hodowla zwierząt gospodarskich.

Za **użytkownika gospodarstwa indywidualnego** uważa się osobę fizyczną, osobę prawną oraz jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej, faktycznie użytkującą gospodarstwo rolne niezależnie od tego, czy jest właścicielem, dzierżawcą tego gospodarstwa, czy też użytkuje je z innego tytułu i niezależnie od tego, czy grunty wchodzące w skład gospodarstwa rolnego są położone na terenie jednej czy kilku gmin.

Siedziba użytkownika gospodarstwa indywidualnego to adres zamieszkania (który nie musi być jednocześnie adresem zameldowania) użytkownika.

Siedziba użytkownika rolnego osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej to siedziba jednostki lokalnej prowadzącej działalność rolniczą (jest to jednocześnie **siedziba gospodarstwa**).

Użytkowanie gruntów

Powierzchnia gruntów ogółem oznacza łączną powierzchnię użytków rolnych, lasów i gruntów leśnych oraz pozostałych gruntów niezależnie od tytułu władania - własnych, dzierżawionych (na zasadzie umowy i bezumownie), użytkowanych z tytułu zajmowania określonego stanowiska (leśniczy, ksiądz, nauczyciel, itp.), wspólnych w części przypadających użytkownikowi, a także użytkowane przez gospodarstwo grunty należące do gospodarstw opuszczonych.

Użytki rolne ogółem to powierzchnia:

- użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej (użytki rolne utrzymywane zgodnie z normami, spełniające wymogi Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie minimalnych norm z dnia 11 marca 2010 r. (Dz. U. Nr 39, poz. 211), z późniejszymi zmianami, na którą składają się:
 - ✓ łąki trwałe,
 - ✓ pastwiska trwałe,
 - ✓ uprawy trwałe, w tym sady (plantacje drzew i krzewów owocowych oraz ich szkółki),
 - ✓ ogrody przydomowe (bez powierzchni przeznaczonej na rekreację),
 - ✓ zasiewy (z wyłączeniem upraw trwałych i ogrodów przydomowych),
 - ✓ grunty ugorowane (łącznie z powierzchnią upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny),
- użytków rolnych pozostałych (użytki rolne nie użytkowane i nie utrzymywane w dobrej kulturze rolnej w dniu 1 czerwca 2015 r.).

Łąki trwale to grunty pokryte trwale trawami (5 lat lub więcej), z zasady koszone, a w rejonach górskich również powierzchnia koszonych hal i połonin. Łąki powinny być utrzymywane w dobrej kulturze rolnej i przynajmniej raz w roku koszone, ale zbiory niekoniecznie wykorzystywane do celów produkcyjnych.

Pastwiska trwale to grunty pokryte trwale trawami (5 lat lub więcej), które z zasady nie są koszone, lecz wypasane, a w rejonach górskich również powierzchnia wypasanych hal i połonin utrzymywanych w dobrej kulturze rolnej (łącznie z pastwiskami trwałymi niewykorzystywanymi do celów produkcyjnych oraz z ekstensywnie wypasanymi pastwiskami położonymi na terenie pagórkowatym lub na znacznej wysokości, na glebach niskiej klasy, na których nie stosuje się nawożenia, podsiewów, melioracji itp.).

Uprawy trwale to łączna powierzchnia sadów, szkółek drzew i krzewów owocowych, szkółek drzew i krzewów ozdobnych, szkółek drzew leśnych do celów handlowych, wikliny, innych gruntowych upraw trwałych, w tym tarniny, derenia i choinek bożonarodzeniowych, drzew i krzewów owocowych rosnących poza plantacjami, a także upraw trwałych pod osłonami.

Sady to plantacje drzew owocowych, krzewów owocowych i upraw jagodowych utrzymywanych w dobrej kulturze rolnej (łącznie z plantacjami leszczyny, malin, winorośli) rosnące w zwartym nasadzeniu, a także szkółki drzew i krzewów owocowych, jeżeli ich łączna powierzchnia nie jest mniejsza niż 0,10 ha. Do sadów nie zalicza się powierzchni uprawy truskawek i poziomek.

Ogrody przydomowe to powierzchnia zlokalizowana najczęściej wokół siedziby gospodarstwa, często oddzielona od reszty gospodarstwa. Obejmuje powierzchnię upraw przeznaczonych przede wszystkim na samozaopatrzenie w gospodarstwie domowym użytkownika gospodarstwa rolnego. Sporadycznie nadwyżki zbiorów mogą być sprzedawane. Ogród przydomowy może obejmować zarówno uprawy rolne i ogrodnicze jednoroczne, jak i uprawy wieloletnie. Do ogrodów przydomowych nie zalicza się powierzchni trawników i ogrodów ozdobnych oraz powierzchni przeznaczonej na rekreację.

Grunty ugorowane to grunty orne niewykorzystywane do celów produkcyjnych, ale utrzymane według zasad dobrej kultury rolnej, przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska. Zaliczamy tu grunty zarówno uprawnione, jak i nieuprawnione (np. gospodarstwa o powierzchni użytków rolnych poniżej 1 ha) do płatności obszarowych, a także powierzchnię upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny (nawozy zielone). Do gruntów ugorowanych nie zaliczono gruntów przygotowanych pod zasiewy (np. warzyw), które do 1 czerwca 2015 r. były nieobsiane lub nieobsadzone.

Lasy i grunty leśne to powierzchnia o wielkości co najmniej 0,10 ha pokryta roślinnością leśną (zalesiona) lub przejściowo jej pozbawiona (niezalesiona) oraz grunty związane z gospodarką leśną. Uwzględnia się tu powierzchnię szkółek drzew leśnych założonych na terenach leśnych i wykorzystywanych na potrzeby własne gospodarstwa

rolnego (niehandlowe), a także powierzchnię drzew i krzewów szybko rosnących prowadzonych na użytkach rolnych (w tym powierzchnię wierzy energetycznej).

Pozostałe grunty to grunty będące pod zabudowaniami, podwórzami, placami i ogrodami ozdobnymi, parkami, powierzchnia wód śródlądowych (własnych i dzierzawionych), rowów melioracyjnych, powierzchnia porośniętą wikliną w stanie naturalnym, powierzchnia terenów bagiennych, powierzchnia innych gruntów (torfowiska, żwirownie), nieużytków (w tym gruntów zadrzewionych i zakrzaczonych) oraz powierzchnia przeznaczona dla rekreacji (np. zlokalizowana wokół domu, pola golfowe, itp.). Do pozostałych gruntów zalicza się także powierzchnię gruntów rolnych nieużytkowanych rolniczo, jeżeli grunty te nie powrócą już do użytkowania rolniczego, np. grunty rolne przeznaczone pod budowę drogi, supermarketu.

Powierzchnia zasiewów

Zasiewy to powierzchnia wszystkich upraw zasianych i zasadzonych w gospodarstwie rolnym, z wyłączeniem upraw trwałych i ogrodów przydomowych. Nie zalicza się tu także plantacji drzew i krzewów szybko rosnących prowadzonych na użytkach rolnych, które kwalifikowane są do lasów, a także powierzchni upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny, zakwalifikowanych do gruntów ugorowanych.

Dane o powierzchni zasiewów dotyczą powierzchni upraw poszczególnych ziemiopłodów uprawianych w plonie głównym.

Do grupy „**zboź podstawowych z mieszankami zbożowymi**” zalicza się zboża podstawowe (pszenicę, żyto, jęczmień, owies i pszenżyto) oraz powierzchnię zasiewów mieszanek zbożowych ozimych i jarych.

Do grupy „**zboź ogółem**” zaliczono zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi, kukurydzę na ziarno, grykę, proso i pozostałe zbożowe (amarantus, kanar, żyto stuletnie).

Grupa „**przemysłowe**” obejmuje buraki cukrowe, rzepak i rzepik, len (łącznie z lnem oleistym), konopie oraz tytoń. Nie zalicza się tu maku, gorczycy, słonecznika, chmielu, ziół leczniczych i innych przemysłowych. Uprawy te w niniejszej publikacji zaliczono do grupy „pozostałe uprawy”.

Do grupy „**strączkowych jadalnych**” zalicza się groch, fasolę, bób oraz inne strączkowe jadalne uprawiane na ziarno (np. ciecierzycę). Powierzchnię zasianą grochem, fasolą, bobem itp. przewidzianą do zbioru w stanie niedojrzałym zaliczono do warzyw gruntowych.

Grupa „**pastewne**” obejmuje uprawy okopowych pastewnych, strączkowych pastewnych łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi na ziarno i zielonkę, kukurydzę na zielonkę, motylkowe drobnonasienne, inne pastewne i trawy na nasiona i zielonkę (bez upraw przeznaczonych na nawozy zielone).

Grupa „**pozostałe**” obejmuje warzywa gruntowe, truskawki i poziomki gruntowe, uprawy nasienne, kwiaty i rośliny ozdobne gruntowe, pozostałe przemysłowe (np. krokosz barwierski, zioła dla przemysłu kosmetycznego, uprawy wieloletnie na cele energetyczne), słonecznik na ziarno, soję, inne oleiste (nie uwzględnione w grupie „przemysłowe”), chmiel, zioła i przyprawy, cykorię, a także uprawy pod osłonami (bez upraw trwałych pod osłonami) oraz pozostałe uprawy.

Do **warzyw** zaliczono: kapustę głowiastą (wczesną i późną, białą, czerwoną i włoską), cebulę, marchew jadalną, buraki ćwikłowe, ogórki, pomidory, kalafiora (wczesne i późne), warzywa pozostałe (pietruszkę, selery, pory, brukselkę, szczaw, szpinak, sałatę, rzodkiewkę, chrzan, rabarbar, skorzonę, kalarepę, czosnek, dynię, szparagi, brokuły, kapustę pekińską, cykorię liściastą itp.). Grupa ta obejmuje również groch i bób zebrany w stanie niedojrzałym (zielonym), fasolę szparagową, z której zebrano niedojrzałe strąki oraz kukurydzę z przeznaczeniem na zbiór kolb w stanie niedojrzałym, a także rozsady warzyw gruntowych na potrzeby własne gospodarstwa.

Powierzchnia uprawy „**warzyw gruntowych**” to łączna powierzchnia warzyw uprawianych w gruncie lub z zastosowaniem przykrycia upraw niską, niedostępną folią (poniżej 1,5 m w szczycie) okresowo bądź na stałe w danym sezonie wegetacji. Do powierzchni warzyw gruntowych zaliczono także powierzchnię planowaną do obsiania lub obsadzenia po 1 czerwca 2015 r. pod zbiory warzyw w 2015 r.

Powierzchnia uprawy „**warzyw pod osłonami**” to powierzchnia warzyw i rozsad warzyw na potrzeby gospodarstwa, uprawianych pod dostępnymi osłonami, tj. w szklarniach, tunelach foliowych wysokich (1,5 m i więcej w szczycie) i w inspektach.

Powierzchnia uprawy „**truskawek**” to powierzchnia zasadzona truskawkami i poziomkami (łącznie z nowymi, wiosennymi nasadzeniami) w gruncie i pod niską, niedostępną folią (poniżej 1,5 m w szczycie). Nie uwzględniono tu powierzchni przygotowanej do nasadzeń jesiennych oraz powierzchni plantacji truskawek przeznaczonych na sadzonki (którą ujęto w grupie „pozostałe”).

Powierzchnię uprawy ziemniaków, warzyw gruntowych, truskawek i poziomek gruntowych oraz grupy „pozostałych upraw” od 2007 r. podaje się **bez powierzchni w ogrodach przydomowych**, która zgodnie z klasyfikacją UE jest odrębną pozycją wyszczególnioną w użytkowaniu gruntów.

Nawożenie

Nawozy są to produkty dostarczające roślinom składników pokarmowych i poprawiające żyzność gleb. Wyróżnia się:

- **nawozy mineralne** uzyskiwane w drodze procesów chemicznych lub przerobu surowców mineralnych, w tym nawozy wapniowe i wapniowo-magnezowe,

- **nawozy organiczne** czyli substancje organiczne pochodzenia roślinnego lub zwierzęcego. **Czysty składnik** jest to zawartość czystego składnika wyrażona w kg N – azotu, P₂O₅ – fosforu, K₂O – potasu.

Produkcja rolnicza

Produkcja głównych ziemiopłodów rolnych i ogrodniczych opracowana została:

- **w zakresie powierzchni zasiewów** na podstawie uogólnionych wyników czerwcowego badania rolniczego przeprowadzonego w 3,9 tys. losowo dobranych gospodarstw indywidualnych w połączeniu z wynikami pełnej sprawozdawczości od gospodarstw rolnych osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej według stanu na 1 czerwca 2015 r.
- **w zakresie plonów** na podstawie uogólnionych wyników badań reprezentacyjnych zbóż i pozostałych upraw przeprowadzonych w wylosowanych gospodarstwach indywidualnych, w połączeniu z ocenami i ekspertyzami rzeczoznawców gminnych i wojewódzkich oraz sprawozdawczością z gospodarstw pozostałych.

W szacunkach Głównego Urzędu Statystycznego obowiązuje zasada obliczania plonów przeciętnych jako średnich ważonych, gdzie wagą jest powierzchnia danej uprawy. Uwzględnione są przy tym powierzchnie, z których uzyskano zarówno wysokie, jak i niskie plony oraz powierzchnie, z których plonów nie zebrano (gradobicia, powodzie itp.).

Produkcję buraków cukrowych, rzepaku i rzepiku oraz niektórych gatunków roślin przemysłowych zweryfikowano wynikami skupu tych ziemiopłodów.

W rolnictwie pod pojęciem „plon” przyjmuje się ilość jednostek wagowych (dt) danego ziemiopłodu (tzw. netto) zebranych z jednostki powierzchni (ha).

Do przeliczenia zielonek na siano przyjęto przelicznik: 5 dt zielonki = 1 dt siana.

Przy szacowaniu plonów zbóż uwzględnia się ziarno półsuche, tj. zawierające 15,1% - 16,0% wody, a przy szacowaniu plonów rzepaku – nasiona o zawartości 13,0% wody.

W ogrodnictwie pod pojęciem „plon” przyjmuje się (dla upraw warzyw, owoców z drzew owocowych, krzewów owocowych i plantacji jagodowych) ilości jednostek wagowych (dt) danego gatunku zebranych z jednostki powierzchni (ha).

W publikacji oprócz danych o produkcji poszczególnych upraw podano wielkości dotyczące pełnych grup, np.:

- zboża, które obejmują: zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi, kukurydzę na ziarno, grykę, proso i inne zbożowe,
- oleiste, które obejmują: rzepak i rzepik ozimy i jary, mak, słonecznik, soję, gorczycę i inne oleiste,

- warzywa pozostałe, które obejmują: pietruszkę, pory, selery, rzodkiewkę, sałatę, rabarbar i inne,
- pozostałe owoce, które obejmują: brzoskwinie, morele i orzechy włoskie,
- jagodowe pozostałe, które obejmują: aronię, borówkę wysoką i inne.

Produkcję owoców, warzyw i truskawek ujęto łącznie z produkcją w ogrodach przydomowych i działkach pracowniczych.

W tablicach ujmujących sumaryczne dane dotyczące powierzchni upraw i zbiorów mogą wystąpić pewne nieścisłości rachunkowe wynikające z zaokrążeń. Liczby te są poprawne pod względem merytorycznym.

Zwierzęta gospodarskie

Każdorazowo spisowi podlegają zwierzęta gospodarskie, znajdujące się w gospodarstwie, zarówno stanowiące własność użytkownika gospodarstwa lub członków jego gospodarstwa domowego, jak również zwierzęta przetrzymywane czasowo lub stale w gospodarstwie.

Za **krowy mleczne** uważa się krowy, które ze względu na rasę, odmianę lub szczególne właściwości utrzymywane są w gospodarstwie wyłącznie lub głównie do produkcji mleka przeznaczonego do konsumpcji lub przetworzenia na produkty mleczne. Zalicza się tu również krowy mleczne wybrakowane już z chowu, które pozostają jeszcze w gospodarstwie na tzw. dopasie, po czym skierowane zostaną do uboju.

Informacje o pogłowie bydła i owiec zawarte w niniejszej publikacji dotyczą stanów na 1 czerwca i 1 grudnia 2015 r., natomiast dane o pogłowie trzody chlewnej dotyczą stanu liczebności na 1 marca, 1 czerwca i 1 grudnia 2015 r.

Skup i ceny produktów rolnych

Dane dotyczące skupu i cen produktów rolnych opracowano na podstawie:

- miesięcznych meldunków i półrocznych sprawozdań o skupie produktów rolnych,
- sprawozdań ankietarów Urzędu Statystycznego w Łodzi o poziomach cen produktów rolnych uzyskiwanych przez rolników na targowiskach.

Badaniem miesięcznym i półrocznym objęte są osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej (w tym spółki cywilne i jawne). Osoby fizyczne sporządzają sprawozdanie półroczne w przypadku, gdy wartość skupu produktów rolnych w okresie półrocza przekracza 10 tys. zł. Informacje o skupie produktów rolnych dotyczą ilości i wartości produktów rolnych roślinnych i zwierzęcych skupionych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od producentów.

Dane o cenach skupu dotyczą przeciętnych rocznych lub miesięcznych cen (wyliczonych jako iloraz wartości i ilości poszczególnych produktów) płaconych za produkty rolne przez jednostki skupujące (handlowe, przemysłowe, rolne) producentom rolnym.

Ceny targowiskowe są to przeciętne ceny miesięczne obliczone jako średnie arytmetyczne wszystkich notowań w skali województwa, natomiast przeciętne ceny roczne oblicza się jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

III. WAŻNIEJSZE GRUPOWANIA I ZAKRES PUBLIKOWANIA DANYCH

Dane, według siedziby użytkownika, dotyczące użytkowania gruntów, powierzchni zasiewów oraz pogłowia zwierząt gospodarskich, zostały ujęte w dwóch podstawowych grupach, tj. w sektorze publicznym i prywatnym.

Do **sektora publicznego** zaliczono gospodarstwa własności państwowej (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), gospodarstwa będące własnością samorządową (gmin) oraz gospodarstwa stanowiące własność mieszaną (spółki z przewagą mienia państwowego).

W **sektorze prywatnym** podstawowymi formami są: własność prywatna krajowa (gospodarstwa indywidualne, gospodarstwa spółdzielcze i spółki prywatne), własność zagraniczna i własność mieszana.

Dane uzyskane z cyklicznych badań pogłowia zwierząt gospodarskich publikowane są dla:

- sektora prywatnego, w tym:
 - gospodarstw indywidualnych,
 - spółdzielni produkcji rolniczej, które obejmują rolnicze spółdzielnie produkcyjne, spółdzielnie kółek rolniczych i inne gospodarstwa spółdzielcze o przeważającej działalności rolniczej,
 - pozostałych gospodarstw sektora prywatnego (dla badań dotyczących trzody chlewnej),
- sektora publicznego.

Przedziały grup obszarowych użytków rolnych są lewostronnie zamknięte, z wyjątkiem grup:

- „0-1”, gdzie przedział jest obustronnie zamknięty $\langle 0,00- 1,00 \rangle$,
- „1-2”, gdzie przedział jest obustronnie otwarty $(1,01-1,99)$.

Wszystkie przedziały grup obszarowych upraw są lewostronnie zamknięte.

W tablicach zawierających dane sumaryczne mogą wystąpić pewne nieścisłości rachunkowe wynikające z zaokrągleń automatycznych zastosowanych w procesie uogólnienia danych z próby. Informacje liczbowe w ujęciu odsetkowym prezentowane są z jednym znakiem po przecinku i z uwagi na elektroniczną technikę zaokrągleń mogą nie sumować się na 100%. Liczby te są poprawne pod względem merytorycznym.

WYNIKI BADAŃ – SYNTEZA

I. CHARAKTERYSTYKA CZYNNIKÓW PRODUKCJI

1. Warunki agrometeorologiczne w sezonie wegetacyjnym 2014-2015

Warunki agrometeorologiczne panujące jesienią 2014 r. sprzyjały prowadzeniu prac polowych, ale były niekorzystne dla kiełkowania i początkowego wzrostu roślin ozimych z powodu znacznego przesuszenia gleby. Siewy zbóż ozimych pod zbiory 2015 przeprowadzono na ogół w optymalnych terminach agrotechnicznych i do końca II dekady października je zakończono. Utrzymująca się w listopadzie wysoka temperatura powietrza podtrzymywała wegetację i stwarzała dobre warunki dla wschodów, wzrostu i rozwoju późno zasianych ozimin, a dobowe wahania temperatury powietrza sprzyjały hartowaniu się roślin. Pomimo niedoborów wilgoci w okresie siewów i wschodów, zboża ozime weszły w okres zimowego spoczynku na ogół w dobrej kondycji, odpowiednio rozkrzewione i zahartowane. Przebieg pogody w miesiącach zimowych (grudzień, styczeń, luty) nie stwarzał większych zagrożeń dla upraw ozimych, chociaż wysoka, jak na miesiące zimowe, temperatura powietrza powodowała zakłócenia w ich zimowym spoczynku. W wyniku dobowych wahań temperatury powietrza powtarzały się procesy zamrażania i rozmrażania wierzchniej warstwy gruntu, powodując osłabienie systemu korzeniowego roślin.

W 2015 r. do siewów i sadzenia roślin przystąpiono, podobnie jak w roku poprzednim, pod koniec I dekady marca. Ocieplenie w II dekadzie marca wpłynęło na przyspieszenie przeprowadzenia prac polowych, umożliwiło kończenie siewów zbóż jarych i buraków cukrowych oraz sadzenie ziemniaków. Uwilgotnienie wierzchniej warstwy gleby na początku okresu wegetacyjnego zabezpieczało potrzeby wodne roślin w tym okresie.

Występujące w ciągu I i II dekady kwietnia chłodne dni z niedoborem opadów hamowały tempo wzrostu i rozwoju roślin. Utrzymujący się brak opadów deszczu w maju przyczynił się do zmniejszenia zapasów wody w glebie, a wzrost zbóż ozimych i jarych w okresie ich największego zapotrzebowania na nią, przebiegał w warunkach niedostatecznego uwilgotnienia i pogłębiającej się suszy glebowej.

Warunki wegetacji dla roślin i przeprowadzenia prac polowych w czerwcu były zróżnicowane, głównie ze względu na niedostatek opadów oraz duże ich zróżnicowanie regionalne. W tym czasie stan wielu upraw, zwłaszcza występujących na glebach słabszych, uległ dalszemu pogorszeniu.

W lipcu w całym województwie trwało dojrzewanie rzepaku oraz zbóż ozimych i jarych. Notowane w połowie tego miesiąca opady deszczu tylko nieznacznie poprawiły stan

uwilgotnienia wierzchniej warstwy gruntu. W wyniku występowania dość wysokich temperatur, przy jednoczesnym braku opadów, wszystkie gatunki zbóż dojrzały jednocześnie. Jednak, dzięki suchej pogodzie występującej pod koniec lipca i w sierpniu, żniwa nie były utrudnione i przebiegły bardzo sprawnie.

Niedobór opadów w okresie lata wpłynął niekorzystnie na odrost i plonowanie roślinności na trwałych użytkach zielonych, w tym szczególnie na pastwiskach. Niedostateczna ilość wilgoci w glebie spowodowała także niewykształcenie się kolb kukurydzy przeznaczonej na ziarno i miała główny wpływ na wyjątkowo niskie jej końcowe plonowanie.

Ciepła i słoneczna pogoda we wrześniu stwarzała dobre warunki dla przeprowadzania zbiorów upraw rolnych i ogrodniczych, ale wpływała niekorzystnie na stan uwilgotnienia gleby. Pomimo notowanych w ciągu tego miesiąca niewielkich opadów, nadal występowało silne przesuszenie gleby, które utrudniało wykonywanie orok przedsiewnych i siewów ozimin.

Warunki agrometeorologiczne w październiku były zróżnicowane. Pogoda na początku tego miesiąca sprzyjała powszechnie wykonywanym pracom polowym, głównie zbiorom upraw okopowych i warzyw, a występujące w tym czasie chłodniejsze dni wpłynęły nieznacznie na spowolnienie procesów życiowych roślin. Notowane wówczas opady deszczu poprawiły stan uwilgotnienia przesuszonej wierzchniej warstwy gleby i miały korzystny wpływ na siewy ozimin, procesy kiełkowania ziarna i wschody roślin. Do końca II dekady października zakończono siewy zbóż oraz wykopki ziemniaków, natomiast w III dekadzie tego miesiąca powszechnie prowadzono zbiór buraków cukrowych oraz kukurydzy uprawianej na ziarno.

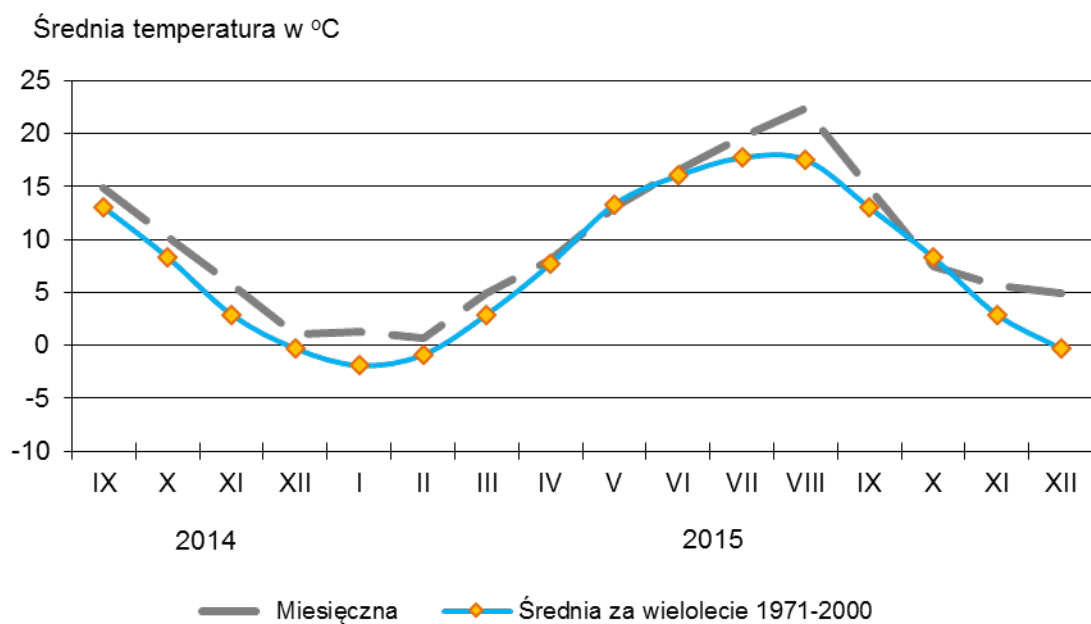
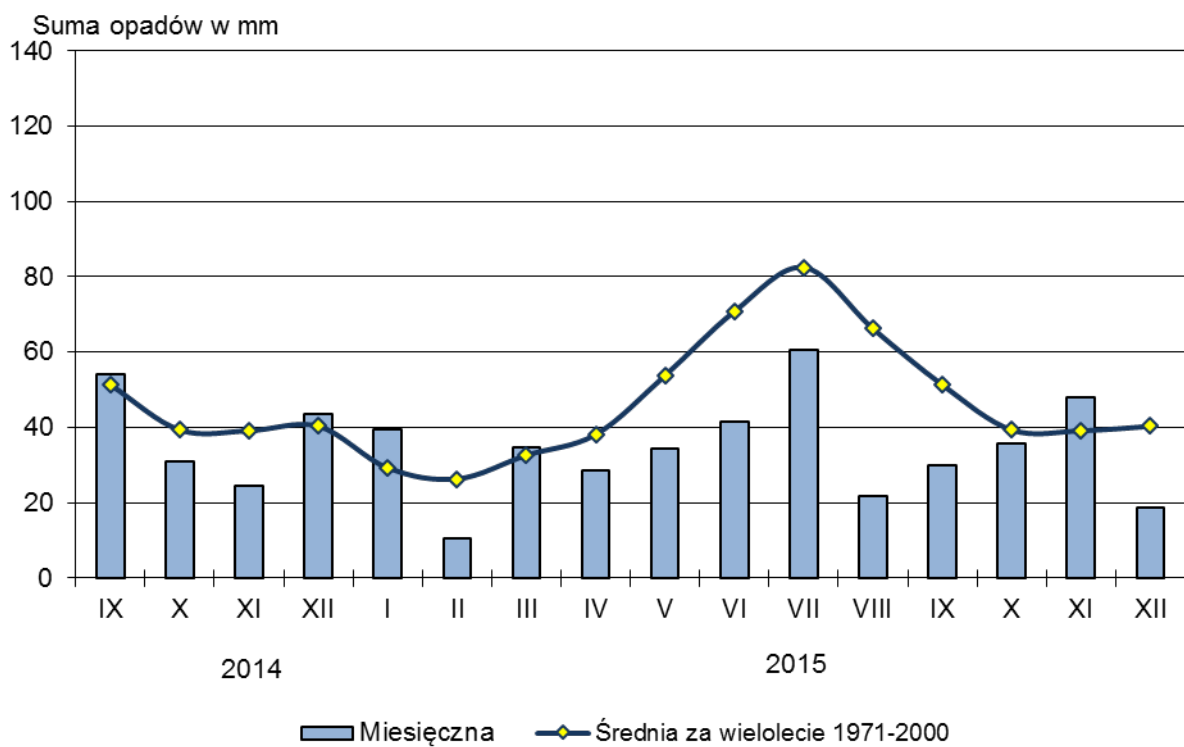
Przebieg pogody w listopadzie był na ogół korzystny dla rolnictwa. Utrzymująca się w ciągu miesiąca wysoka temperatura powietrza i gleby podtrzymywała wegetację i stwarzała dobre warunki dla wzrostu i rozwoju późno zasianych ozimin, umożliwiały wykonywanie jesiennych prac polowych oraz kończenie zbiorów roślin okopowych i pastewnych. Sprzyjające warunki w tym okresie wpłynęły na przedłużenie sezonu pastwiskowego do końca listopada.

Przeciętna suma opadów z trzech stacji hydrologiczno-meteorologicznych w 2015 r. wyniosła 403,3 mm i była mniejsza zarówno od sumy opadów w 2014 r. jak i od średniej za okres 1971-2000 odpowiednio o 256,5 mm (o 38,9%) i o 166,2 mm (o 29,2%).

Średnie miesięczne temperatury oraz opady¹ w sezonie wegetacyjnym 2014-2015 oraz średnie za wielolecie 1971-2000 ilustruje poniższe zestawienie:

WYSZCZEGÓLNIENIE	Średnie temperatury w °C		Suma opadów w mm	
	miesięczne	średnia za wielolecie 1971-2000	miesięczna	średnia za wielolecie 1971-2000
	2014		2014	
Wrzesień	14,8	13,0	54,2	51,3
Październik	10,2	8,3	31,0	39,3
Listopad	5,8	2,9	24,3	39,1
Grudzień	1,0	-0,3	43,5	40,3
	2015		2015	
Styczeń	1,3	-1,9	39,4	29,2
Luty	0,7	-0,9	10,5	26,3
Marzec	4,9	2,9	34,6	32,6
Kwiecień	8,1	7,7	28,6	38,1
Maj	13,0	13,3	34,4	53,8
Czerwiec	16,5	16,0	41,6	70,8
Lipiec	19,7	17,7	60,5	82,5
Sierpień	22,3	17,5	21,6	66,2
Wrzesień	14,9	13,0	29,8	51,3
Październik	7,5	8,3	35,8	39,3
Listopad	5,6	2,9	48,0	39,1
Grudzień	4,9	-0,3	18,5	40,3

¹ Przeciętne wartości temperatur i opadów obliczono jako średnią arytmetyczną przeciętnych miesięcznych wartości z trzech stacji hydrologiczno-meteorologicznych: Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej w Łodzi, Sulejowie i Wieluniu.

Wykres 1. **Temperatura powietrza**Wykres 2. **Opady**

2. Nawożenie mineralne

W roku gospodarczym 2014/2015 zużycie nawozów mineralnych (NPK), w przeliczeniu na czysty składnik, wyniosło 123,4 tys. t i w stosunku do roku poprzedniego zmalało o 6,5 tys. t, tj. o 5,0%. Spadek zużycia odnotowano w grupie nawozów: azotowych (N) o 7,6% oraz fosforowych (P₂O₅) o 12,2%, a wzrost w grupie nawozów potasowych (K₂O₅) o 5,7%.

Zużycie nawozów w całym rolnictwie pod zbiory 2015 r., w przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych, wyniosło 126,9 kg NPK, w tym 127,8 kg NPK na 1 ha użytków rolnych w dobrej kulturze. W gospodarstwach indywidualnych zużyto 126,4 kg NPK na 1 ha UR i 127,2 kg NPK na 1 ha UR w dobrej kulturze.

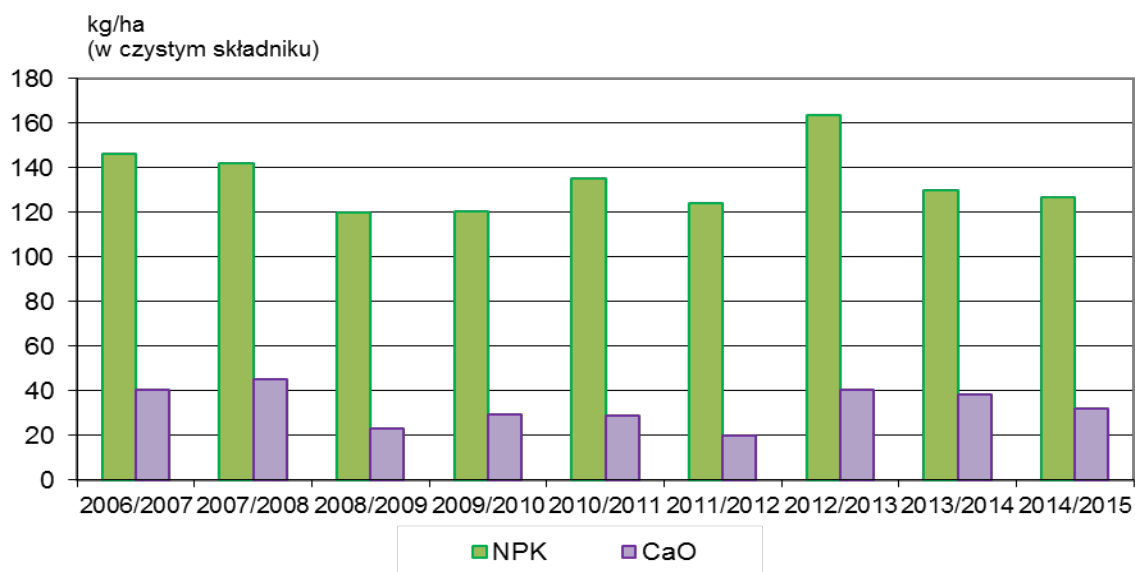
Zużycie nawozów wapniowych (łącznie z wapniowo-magnezowymi) wyniosło 31,1 tys. t CaO i było o 7,0 tys. t mniejsze (o 18,3%) niż w poprzednim roku gospodarczym. W przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych, przeciętnie w województwie zużyto 32,0 kg CaO, tj. o 19,6% mniej niż przed rokiem.

Zużycie nawozów mineralnych w przeliczeniu na czysty składnik (NPK) przedstawia poniższa tabela:

LATA GOSPODARCZE	Ogółem		Sektor prywatny		Sektor publiczny
			razem	w tym gospodarstwa indywidualne	
	w tys. t	w kg na 1 ha			
UŻYTKI ROLNE					
2009/2010 ^a	120,8	123,3	120,3	122,9	114,3
2011/2012	123,4	125,1	123,9	124,5	156,6
2012/2013	163,8	166,7	x	166,9	x
2013/2014	129,9	135,6	x	135,4	x
2014/2015	123,4	126,9	x	126,4	x
UŻYTKI ROLNE W DOBREJ KULTURZE					
2009/2010 ^a	120,8	125,5	125,5	125,1	125,9
2011/2012	123,4	126,7	126,4	126,0	162,5
2012/2013	163,8	168,9	x	169,1	x
2013/2014	129,9	136,5	x	136,2	x
2014/2015	123,4	127,8	x	127,2	x

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

Wykres 3. Zużycie nawozów mineralnych i wapniowych na 1 ha użytków rolnych

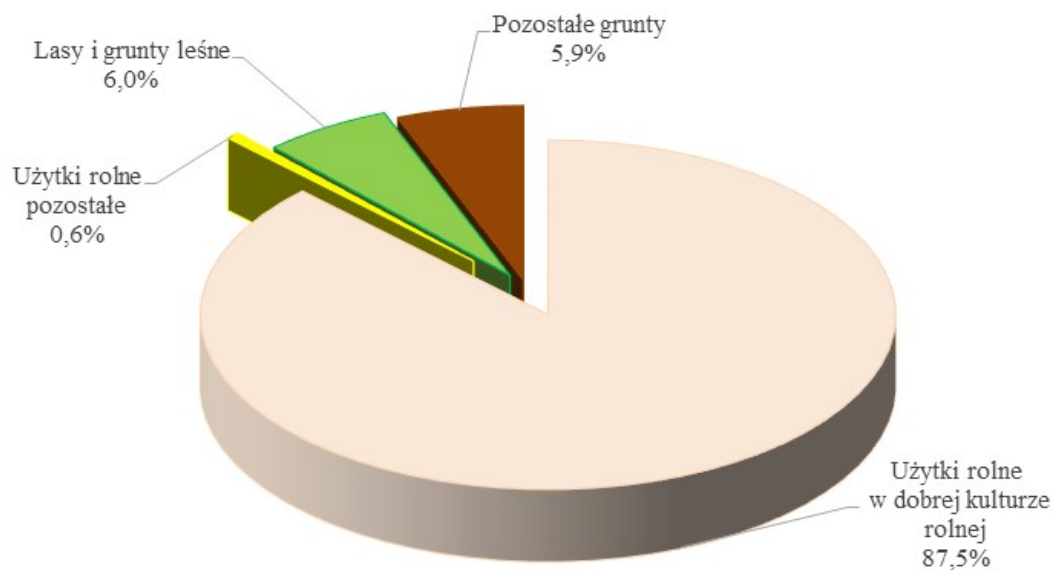
II. UŻYTKOWANIE GRUNTÓW I POWIERZCHNIA ZASIEWÓW

1. Użytkowanie gruntów

W 2015 r. gospodarstwa rolne zajmowały powierzchnię 1103,1 tys. ha, w tym na gospodarstwa indywidualne przypadało 1081,3 tys. ha, stanowiąc 98,0% ogólnej powierzchni gospodarstw rolnych.

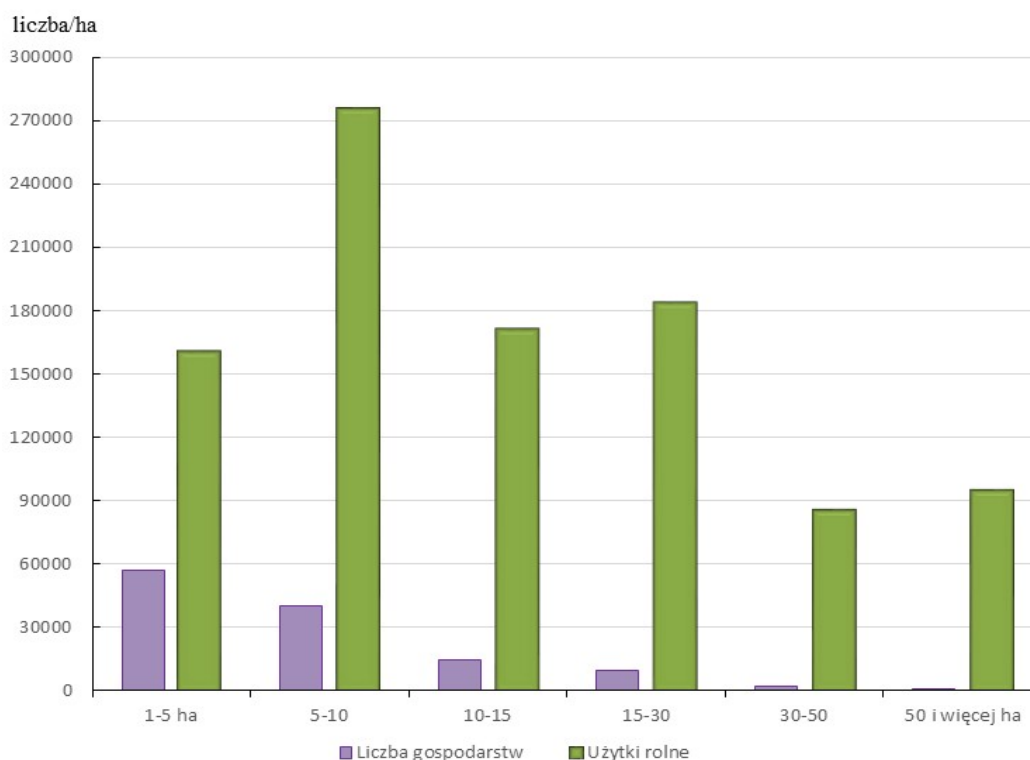
Powierzchnia ogólna gospodarstw rolnych była na zbliżonym poziomie jak w roku poprzednim.

Wykres 4. Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych w 2015 r.

Powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach rolnych wyniosła 972,3 tys. ha, stanowiąc 88,1% ogólnej powierzchni tych gospodarstw. Liczba gospodarstw rolnych posiadających użytki rolne wyniosła 124,7 tys., w tym 0,4 tys. gospodarstw posiadało powierzchnię użytków rolnych do 1 ha włącznie. Przeciętna powierzchnia użytków rolnych ogółem, przypadająca na 1 gospodarstwo, w 2015 r. wyniosła 7,80 ha.

Wykres 5. Liczba gospodarstw rolnych i powierzchnia użytków rolnych według grup obszarowych użytków rolnych w 2015 r.

Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej zajmowały powierzchnię 965,7 tys. ha (o 1,5% więcej niż w 2014 r.) i stanowiły 99,3% powierzchni użytków rolnych ogółem.

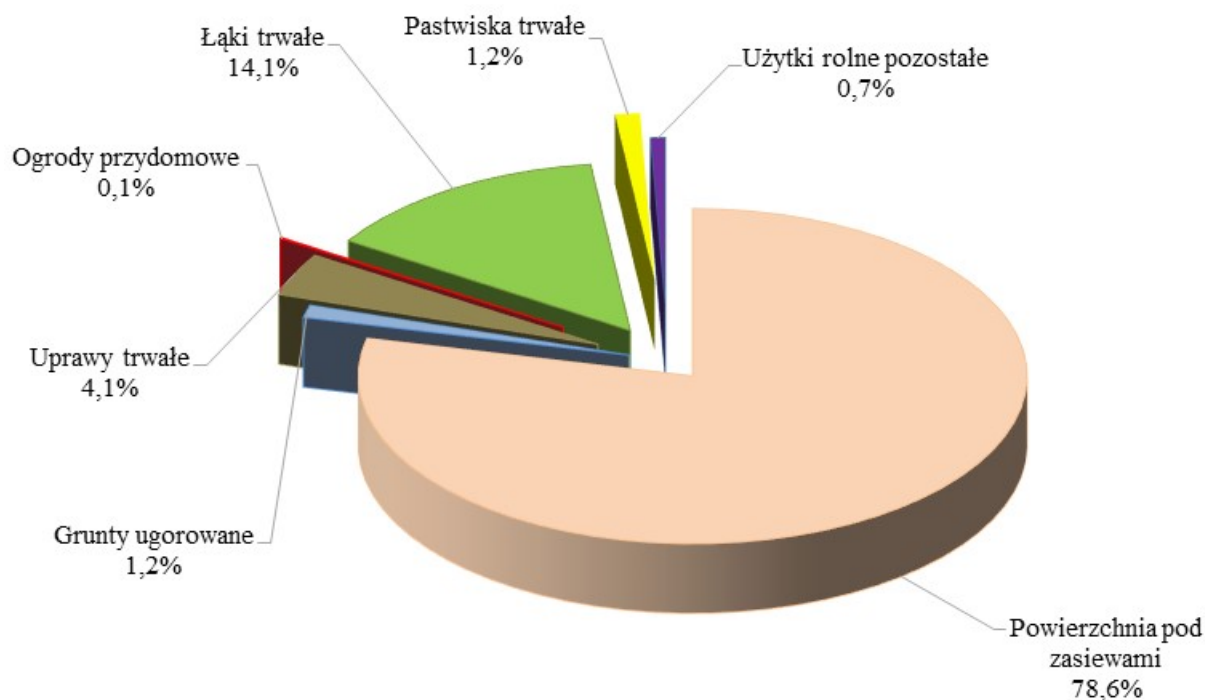
Powierzchnię użytków rolnych w gospodarstwach rolnych oraz liczbę gospodarstw w 2015 r. ilustruje poniższa tabela:

WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba gospodarstw	Powierzchnia	
		w ha	w % użytków rolnych ogółem
Użytki rolne ogółem	124700	972327	100,0
użytki rolne w dobrej kulturze rolnej	124210	965671	99,3
pod zasiewami	117138	765270	78,7
grunty ugorowane	5919	11262	1,2

(dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba gospodarstw	Powierzchnia	
		w ha	w % użytków rolnych ogółem
Użytki rolne ogółem (dok.)			
użytki rolne w dobrej kulturze rolnej (dok.)			
uprawy trwałe	10899	39412	4,1
w tym sady	10308	38631	4,0
ogrody przydomowe	15455	1332	0,1
łąki trwałe	74006	137040	14,1
pastwiska trwałe	8214	11356	1,2
użytki rolne pozostałe	4895	6656	0,7

Wykres 6. Użytki rolne w gospodarstwach rolnych ogółem w 2015 r.

Powierzchnia gruntów ugorowanych wyniosła 11,3 tys. ha, stanowiąc 1,2% powierzchni UR i zmalała o 49,8% w stosunku do roku poprzedniego.

Powierzchnia upraw trwałych wyniosła 39,4 tys. ha, stanowiąc 4,1% użytków rolnych ogółem. Powierzchnia sadów wyniosła 38,6 tys. ha i wzrosła w porównaniu z 2014 r. o 5,4%.

Powierzchnia ogrodów przydomowych zmniejszyła się o 14,2% w stosunku do roku poprzedniego i wyniosła 1,3 tys. ha, stanowiąc 0,1% użytków rolnych ogółem.

Powierzchnia łąk trwałych wyniosła 137,0 tys. ha i w porównaniu z 2014 r. wzrosła o 1,5%. Łąki stanowiły 14,1% użytków rolnych ogółem.

Powierzchnia pastwisk trwałych w gospodarstwach rolnych wyniosła 11,4 tys. ha (o 25,2% mniejsza niż w 2014 r.) i stanowiła 1,2% powierzchni użytków rolnych ogółem.

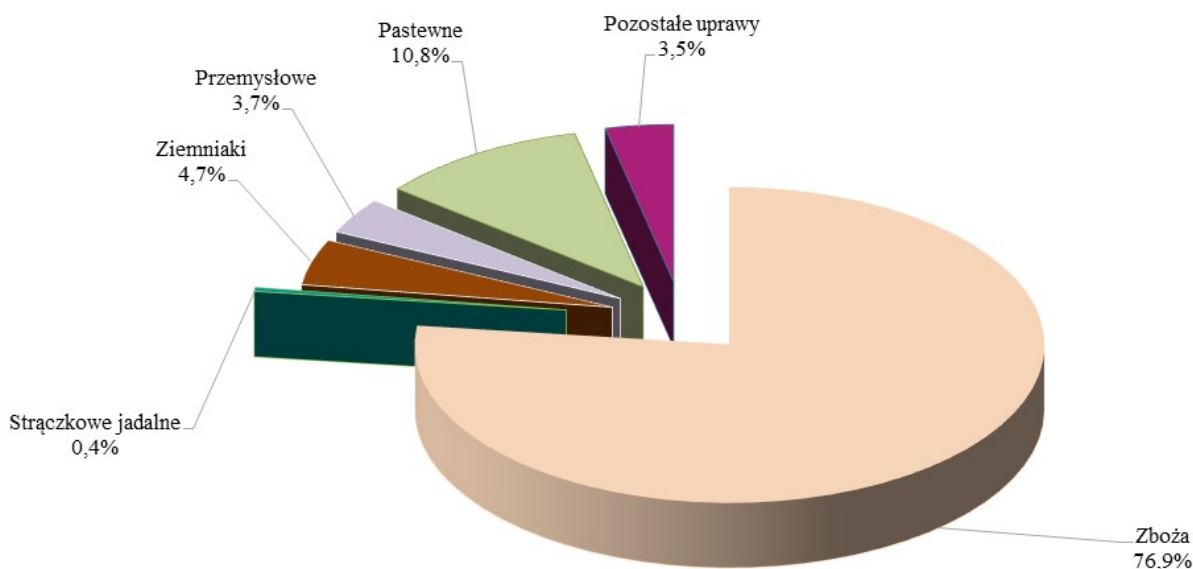
Powierzchnia zasiewów w 2015 r. wyniosła 765,3 tys. ha i była o 25,9 tys. ha (o 3,5%) większa niż przed rokiem stanowiąc 78,7% użytków rolnych.

W strukturze zasiewów dominowały zboża, zajmując 76,9% ogólnej powierzchni zasiewów (o 1,9 p. proc. mniej niż w 2014 r.), 10,8% ogólnej powierzchni zasiewów zajmowały rośliny pastewne (więcej o 1,5 p. proc. niż w 2014 r.), następnie ziemniaki – 4,7% (bez zmian w stosunku do 2014 r.). Grupa roślin przemysłowych zajmowała 3,7% ogólnej powierzchni zasiewów (taki sam odsetek jak w roku 2014), uprawy pozostałe stanowiły 3,5% (wzrost o 0,2 p. proc. w stosunku do roku poprzedniego). Najmniejszą grupę w strukturze zasiewów stanowiły strączkowe jadalne – 0,4% (o 0,2 p. proc. więcej niż w roku poprzednim).

W porównaniu z 2014 r. najbardziej wzrosła powierzchnia uprawy strączkowych jadalnych (o 133,0%), upraw pastewnych (o 19,4%), następnie pozostałych upraw (o 10,1%), upraw przemysłowych (o 2,7%) oraz zbóż (o 1,1%).

Powierzchnia użytków rolnych pozostałych wyniosła 6,7 tys. ha, była o 6,3% większa w stosunku do roku poprzedniego i stanowiła 0,7% powierzchni użytków rolnych ogółem.

Wykres 7. **Udział powierzchni poszczególnych grup upraw w ogólnej powierzchni zasiewów w 2015 r.**

Powierzchnię zasiewów według grup ziemiopłodów i użytkowników ilustruje poniższe zestawienie:

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Zboża ^a	Strączkowe jadalne	Ziemniaki ^b	Przemysłowe	Pastewne	Pozostałe ^b
W HEKTARACH							
OGÓŁEM	765270	588478	3132	35927	28437	82299	26997
w tym gospodarstwa indywidualne	753387	581360	3026	35350	26402	80710	26539
W ODSETKACH (struktura pionowa)							
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
w tym gospodarstwa indywidualne	98,4	98,8	96,6	98,4	92,8	98,1	98,3
W ODSETKACH (struktura pozioma)							
OGÓŁEM	100,0	76,9	0,4	4,7	3,7	10,8	3,5
w tym gospodarstwa indywidualne	100,0	77,2	0,4	4,7	3,5	10,7	3,5

a Zboża podstawowe, mieszanki zbożowe, kukurydza na ziarno, gryka, proso i inne zbożowe. *b* Bez powierzchni w ogrodach przydomowych.

III. PRODUKCJA ROŚLINNA

1. Produkcja głównych upraw rolnych

Zboża

Powierzchnia uprawy zbóż ogółem (zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi łącznie z kukurydzą na ziarno, gryką, prosem i pozostałymi zbożowymi) w 2015 r. wyniosła 588,5 tys. ha i była większa od powierzchni z 2014 r. o 6,2 tys. ha (o 1,1%), natomiast w porównaniu ze średnią z lat 2006-2010 była mniejsza o 51,2 tys. ha (o 8,0%).

Powierzchnię zasiewów, plony i zbiory zbóż przedstawia poniższe zestawienie:

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006-2010 ^a	2014	2015		
	w liczbach bezwzględnych		2006-2010 ^a = =100	2014=100	
OGÓŁEM					
Powierzchnia w ha	639676	582260	588478	92,0	101,1
Plony z 1 ha w dt	28,7	37,3	30,5	106,3	81,8
Zbiory w t	1833906	2172220	1797286	98,0	82,7
w tym ZBOŻA PODSTAWOWE Z MIESZANKAMI ZBOŻOWYMI					
Powierzchnia w ha	628164	551472	554978	88,3	100,6
Plony z 1 ha w dt	28,3	36,0	30,3	107,1	84,2
Zbiory w t	1780013	1986140	1684131	94,6	84,8

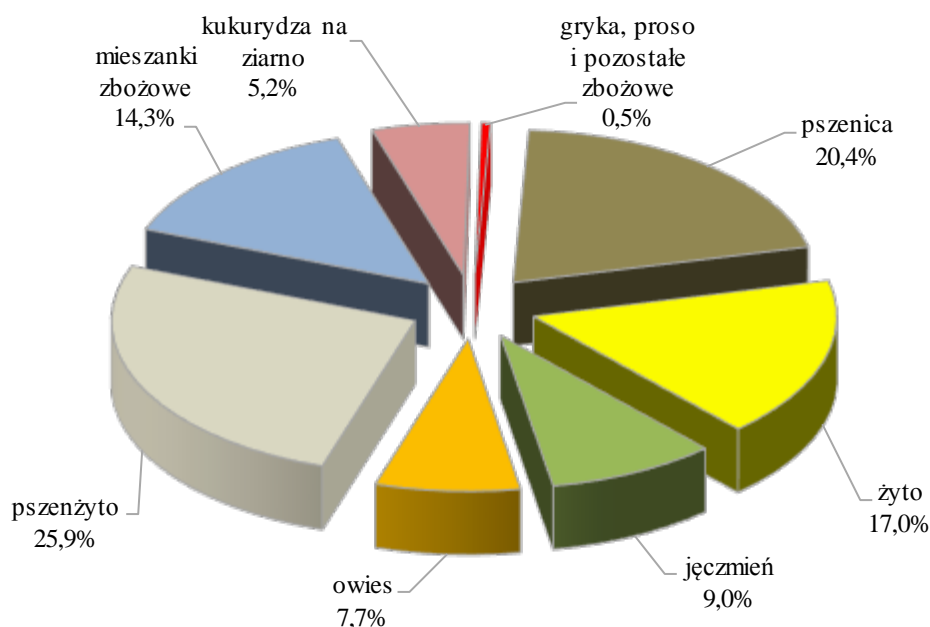
^a Przeciętne roczne.

Powierzchnia uprawy **zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi** wyniosła niecałe 555,0 tys. ha, z tego powierzchnia zbóż ozimych wyniosła 350,5 tys. ha (63,2%), natomiast zbóż jarych 204,4 tys. ha (36,8%). W porównaniu z rokiem 2014 zwiększył się udział zbóż ozimych o 1,1 p. proc.

Zboża intensywne (pszenica, jęczmień i pszenżyto) zasiano na powierzchni 325,3 tys. ha, tj. większej niż w 2014 r. o 41,3 tys. ha (o 14,5%). Udział zbóż intensywnych w grupie zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi wyniósł 58,6%, tj. o 7,1 p. proc. więcej niż w roku poprzednim.

Zbóż ekstensywnych (żyta, owsa i mieszanek zbożowych) zasiano 229,7 tys. ha, tj. o 37,8 tys. ha (o 14,1%) mniej niż w roku poprzednim, a ich udział w grupie zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi wyniósł 41,4% i obniżył się o 7,1 p. proc.

Wykres 8. **Udział powierzchni poszczególnych upraw zbożowych w ogólnej powierzchni zbóż w 2015 r.**

W 2015 r. wszystkie gatunki zbóż plonowały znacznie niżej w porównaniu z wysokimi plonami uzyskanymi w 2014 r. **Plony zbóż ogółem** oszacowano na 30,5 dt/ha, tj. mniej od uzyskanych w 2014 r. o 6,8 dt/ha (o 18,2%) i więcej od średnich plonów z 2006-2010 o 1,8 dt/ha (o 6,3%). Na wielkość plonów zbóż w 2015 r. **korzystnie** wpłynęły następujące czynniki:

- przeprowadzenie siewów zbóż ozimych w optymalnych terminach agrotechnicznych,
- dobre wyrośnięcie i rozkrzewienie zbóż ozimych w końcowej fazie wzrostu jesienią 2014 r.,
- łagodna zima i brak znaczących strat mrozowych w okresie zimy i na przedwiośniu,
- dobry stan zbóż ozimych wiosną 2015 r. i wczesne rozpoczęcie wiosennej wegetacji.

Niekorzystnie natomiast wpłynęły następujące czynniki:

- wiosenne chłody (szczególnie nocne spadki temperatur) hamujące tempo wzrostu i rozwoju roślin,
- niedobór opadów oraz ich nierównomierny rozkład w ciągu całego okresu wegetacyjnego, powodujący nadmierne przesuszenie gleby i głęboką letnią suszę, czego następstwem było skrócenie wegetacji wszystkich gatunków zbóż,
- wyjątkowo niskie plonowanie kukurydzy na ziarno, posiadającej wysoki potencjał plonotwórczy.

Plony zbóż ozimych (w grupie zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi) ukształtowały się na poziomie 32,2 dt/ha i były niższe w porównaniu z rokiem 2014 o 13,7%, natomiast produkcja ziarna zbóż ozimych wyniosła 1129,0 tys. t i była niższa od uzyskanej w roku poprzednim o 11,5%.

Plony zbóż ozimych kształtowały się następująco:

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006-2010 ^a	2014	2015		
	z 1 ha w dt			2006-2010 ^a = =100	2014=100
Pszenica	36,9	45,5	38,4	104,1	84,4
Żyto	23,0	28,7	24,5	106,5	85,4
Jęczmień	33,0	40,0	31,4	95,2	78,5
Pszenżyto	33,4	40,7	33,8	101,2	83,0
Mieszanki zbożowe	30,0	37,1	31,5	105,0	84,9

^a Przeciętne roczne.

Plony zbóż jarych wyniosły 27,2 dt/ha i były mniejsze od uzyskanych w roku poprzednim o 20,0%, natomiast zbiory wyniosły 555,1 tys. t i były mniejsze o 21,8% - zarówno w wyniku niższych plonów jak też zmniejszonej powierzchni ich zasiewów (o 2,2%).

Plony zbóż jarych ilustruje poniższe zestawienie:

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006-2010 ^a	2014	2015		
	z 1 ha w dt			2006-2010 ^a = =100	2014=100
Pszenica	28,6	38,2	28,8	100,7	75,4
Jęczmień	28,2	35,3	30,1	106,7	85,3
Owies	24,6	30,6	24,1	98,0	78,8
Pszenżyto	27,0	35,6	28,1	104,1	78,9
Mieszanki zbożowe	26,6	33,4	26,5	99,6	79,3

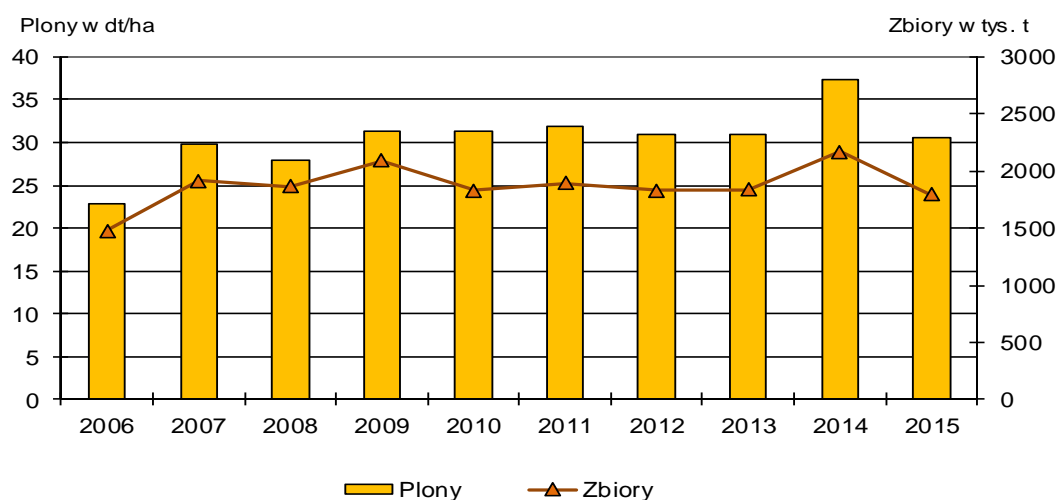
^a Przeciętne roczne.

Zbiory zbóż ogółem w 2015 r. wyniosły 1797,3 tys. t i były niższe od zbiorów uzyskanych w 2014 r. jak i średniej z lat 2006-2010, odpowiednio o 374,9 tys. t (o 17,3%) i o 36,6 tys. t (o 2,0%). Zmniejszenie produkcji ziarna zbóż w porównaniu z rokiem poprzednim (mimo zwiększonej powierzchni ich zasiewów) było wynikiem głównie słabszego ich plonowania.

Zbiory zbóż intensywanych (przy plonach na poziomie 33,8 dt/ha) wyniosły 1099,9 tys. t i były niższe od uzyskanych w 2014 r. o 59,8 tys. t (o 5,2%).

Zbiory zbóż ekstensywnych (przy plonach 25,4 dt/ha) były niższe w porównaniu z rokiem poprzednim o 242,3 tys. t (o 29,3%) i wyniosły 584,2 tys. t.

Wykres 9. Plony i zbiory zbóż

Powierzchnia kukurydzy uprawianej na ziarno w 2015 r. wyniosła 30,6 tys. ha i była o 1,5 tys. ha (o 5,3%) większa od powierzchni w 2014 r., a w stosunku do średniej z lat 2006-2010 wzrost ten wyniósł aż 21,2 tys. ha (tj. 223,8%).

Plony ziarna kukurydzy ukształtowały się na poziomie 35,8 dt/ha i były o 43,4% niższe niż w roku poprzednim, natomiast **zbiory** wyniosły 109,7 tys. t, tj. o 74,3 tys. t (o 40,4%) mniej od uzyskanych w 2014 r.

Ziemniaki

Powierzchnia uprawy ziemniaków (łącznie z ogrodami przydomowymi) w 2015 r. wyniosła 36,3 tys. ha i była większa od powierzchni z roku poprzedniego o 1,3 tys. ha (o 3,8%), a od średniej z pięciolecia 2006-2010 mniejsza o 19,9 tys. ha (o 35,4%).

W bieżącym roku sadzenie ziemniaków przeznaczonych na wczesny zbiór rozpoczęto już w marcu, ale większość plantacji zostało zasadzonych w II i III dekadzie kwietnia i I dekadzie maja. Warunki termiczno-wilgotnościowe w okresie wegetacji ziemniaków były na ogół niezbyt korzystne i jednocześnie bardzo mocno zróżnicowane regionalnie. Narastający deficyt opadów oraz nierównomierny ich rozkład niekorzystnie wpływał na zawiązywanie bulw i ich jakość. Niewielkie opady deszczu na początku lipca nieznacznie poprawiły sytuację na plantacjach ziemniaków, jednak już bardzo wysokie temperatury w II połowie lipca i w sierpniu, przy prawie zupełnym braku opadów, wpłynęły niekorzystnie na wzrost ziemniaków oraz końcowe ich plonowanie (zwłaszcza odmian późniejszych).

Wykopki ziemniaków rozpoczęto w sierpniu, a zakończono w II dekadzie października. Przeprowadzono je na ogół w sprzyjających warunkach pogodowych.

Produkcję ziemniaków (łącznie z ogrodami przydomowymi) przedstawia poniższa tabela:

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006-2010 ^a	2014	2015		
	w liczbach bezwzględnych			2006-2010 ^a = =100	2014=100
Powierzchnia w ha	56224	34960	36299	64,6	103,8
Plony z 1 ha w dt	194	291	188	96,9	64,6
Zbiory w t	1091628	1016410	680954	62,4	67,0

^a Przeciętne roczne.

Plony ziemniaków w 2015 r. ukształtowały się na poziomie 188 dt/ha i były niższe od rekordowo wysokich plonów uzyskanych w 2014 r. o 103 dt/ha (o 35,4%) oraz niższe o 6 dt/ha (o 3,1%) od średnich plonów z lat 2006-2010.

Głównym czynnikiem ograniczającym uzyskanie wysokich plonów w 2015 r. był brak dostatecznej ilości wody w glebie, w wyniku długotrwałej suszy.

Zbiory ziemniaków (łącznie ze zbiorami w ogrodach przydomowych) wyniosły niecałe 681,0 tys. t i były niższe od uzyskanych w 2014 r. o 335,5 tys. t (o 33,0%). W porównaniu ze średnią z lat 2006-2010 zbiory były niższe aż o 410,7 tys. t (o 37,6%), głównie na skutek zmniejszonej powierzchni ich uprawy.

Wykres 10. **Plony i zbiory ziemniaków**

Buraki cukrowe

Powierzchnia uprawy buraków cukrowych w 2015 r. wyniosła 5,1 tys. ha i była mniejsza od ubiegłorocznej o 0,6 tys. ha (o 10,3%) i od średniej z lat 2006-2010 o 2,5 tys. ha (o 32,9 %).

Siewy buraków cukrowych rozpoczęto w połowie marca, a zakończono w II połowie kwietnia. Z uwagi na zmienne warunki pogodowe panujące wiosną 2015 r. wschody buraków cukrowych były nierównomierne. Majowe chłody oraz czerwcowy deficyt opadów dodatkowo spowalniały wegetację buraków cukrowych, a niewielkie opady w lipcu tylko w małym stopniu poprawiły ich stan. Od połowy lipca stan plantacji buraków cukrowych systematycznie ulegał pogorszeniu. Dopiero opady deszczu w miesiącach: wrzesień, październik i listopad znacznie poprawiły warunki wilgotnościowe oraz wydłużyły okres wegetacyjny buraków cukrowych o około 3 tygodnie. W tym okresie rośliny odbudowały masę liściową oraz nastąpił gwałtowny przyrost korzeni. Poprawa wilgotnościowa gleby w końcowej fazie wegetacji buraków cukrowych wpłynęła korzystnie na końcowe plonowanie i umożliwiła sprawny przebieg zbiorów.

Plony buraków cukrowych ukształtowały się na poziomie 511 dt/ha i były niższe o 175 dt/ha (o 25,5%) od wysokich plonów uzyskanych w 2014 r. i wyższe o 41 dt/ha (o 8,7%) od średnich plonów z lat 2006-2010.

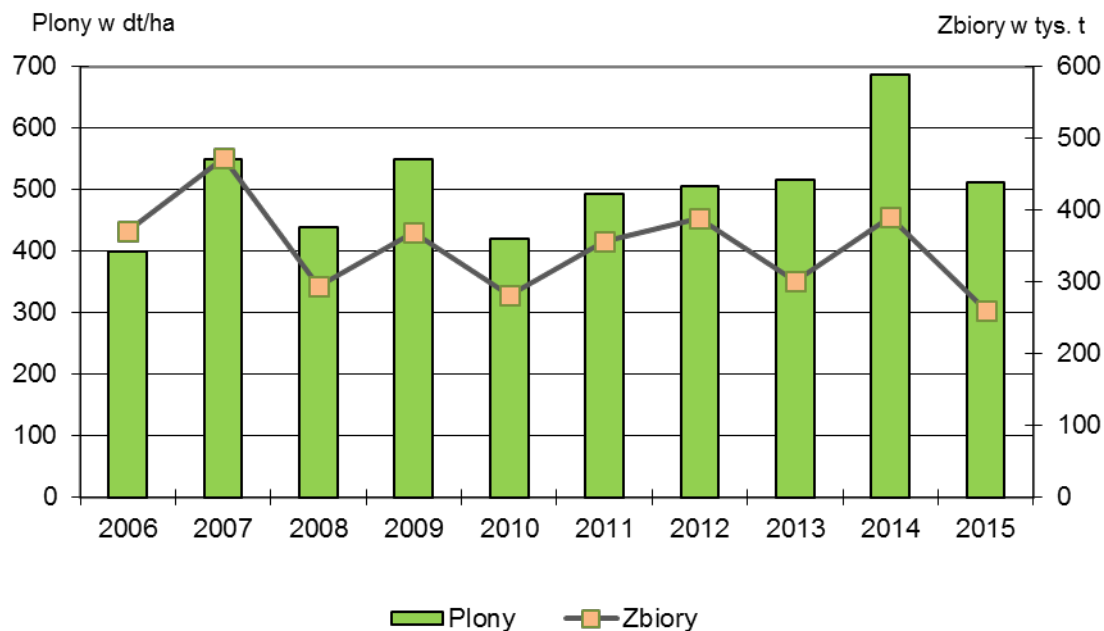
Produkcję buraków cukrowych ilustruje poniższe zestawienie^a:

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006-2010 ^b	2014	2015		
	w liczbach bezwzględnych			2006-2010 ^b = =100	2014=100
Powierzchnia w ha	7591	5682	5097	67,1	89,7
Plony z 1 ha w dt	470	686	511	108,7	74,5
Zbiory w t	357046	389815	260703	73,0	66,9

^a Dostarczonych do cukrowni. ^b Przeciętne roczne.

Zbiory buraków cukrowych w 2015 r. wyniosły 260,7 tys. t, tj. mniej o 129,1 tys. t (o 33,1%) od uzyskanych w 2014 r. i o 96,3 tys. t (o 27,0%) mniej od średnich zbiorów z lat 2006-2010.

Wykres 11. **Plony i zbiory buraków cukrowych**

Rośliny oleiste

Produkcja roślin oleistych w 2015 r. wyniosła 66,2 tys. t, przy osiągniętym średnim plonie 25,7 dt/ha i powierzchni uprawy 25,8 tys. ha.

Produkcję roślin oleistych przedstawia poniższa tabela:

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006-2010 ^a	2014	2015		
	w liczbach bezwzględnych			2006-2010 ^a = =100	2014=100
OGÓLEM					
Powierzchnia w ha	18476	24400	25804	139,7	105,8
Plony z 1 ha w dt	22,6	31,1	25,7	113,7	82,6
Zbiory w t	41710	75993	66198	158,7	87,1
w tym RZEPAK I RZEPIK					
Powierzchnia w ha	16386	21979	23310	142,3	106,1
Plony z 1 ha w dt	24,2	33,2	27,2	112,4	81,9
Zbiory w t	39610	72864	63480	160,3	87,1

^a Przeciętne roczne.

Powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku (ozimego i jarego łącznie) wyniosła 23,3 tys. ha i była większa od ubiegłorocznej o 1,3 tys. ha (o 6,1%) i od średniej z lat 2006-2010 o 6,9 tys. ha (o 42,3%).

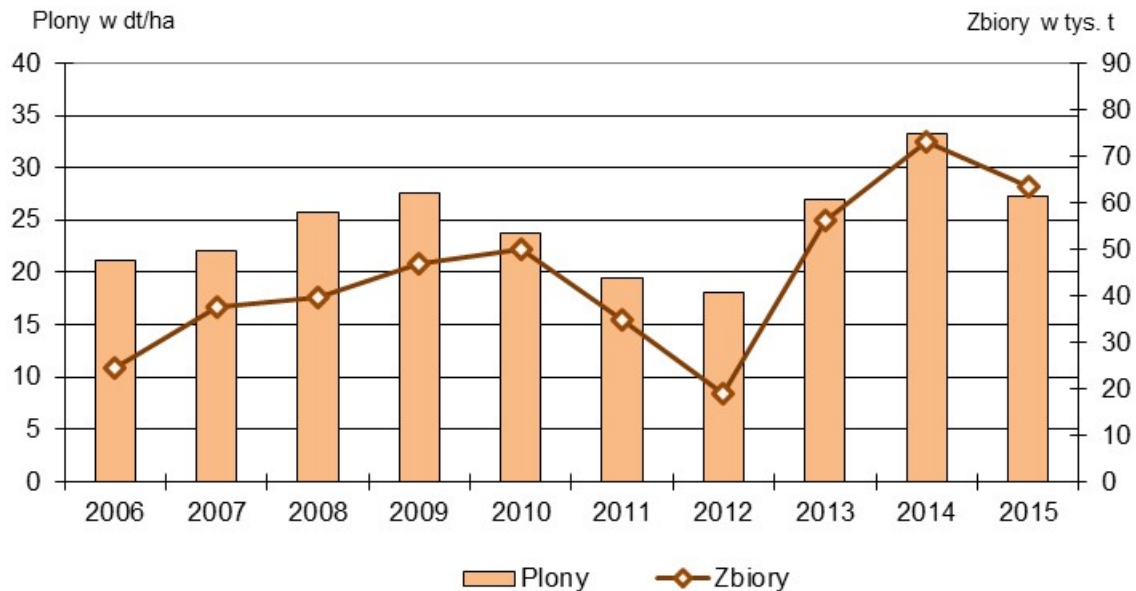
Zasiewy rzepaku i rzepiku jarego stanowiły niecałe 5,4% ogólnej powierzchni uprawy rzepaku i rzepiku.

Większość plantacji rzepaku ozimego w 2014 r. zasiano w optymalnych terminach agrotechnicznych. Mimo lokalnie opóźnionych siewów, rośliny przed wejściem w stan zimowego spoczynku były dobrze wyrosnięte i rozkrzewione. W okresie zimy warunki pogodowe nie stwarzały większych zagrożeń dla zimujących roślin. W połowie marca 2015 r. nastąpiło ruszenie wegetacji rzepaku i rzepiku ozimego, a pod koniec tego miesiąca przystąpiono do siewu rzepaku jarego. W kwietniu, pomimo chłodniejszych dni, wegetacja rzepaku przebiegała prawidłowo. W maju i czerwcu niedobór opadów spowodował duże przesuszenie gleb i wpłynął ujemnie na rozwój roślin w okresie kwitnienia i dojrzewania. Zbiory rzepaku przebiegały na ogół bez zakłóceń, ale zebrane ziarno, w stosunku do roku poprzedniego, było drobniejsze i gorszej jakości.

Plony rzepaku i rzepiku ogółem oceniono na 27,2 dt/ha, tj. mniej od uzyskanych w 2014 r. o 6,0 dt/ha (o 18,1%) i więcej od średniej z lat 2006-2010 o 3,0 dt/ha (o 12,4%).

Zbiory rzepaku i rzepiku ogółem wyniosły 63,5 tys. t, tj. o 9,4 tys. t (o 12,9%) mniej od ubiegłorocznych, ale więcej o 23,9 tys. t (o 60,3%) od średnich zbiorów z lat 2006-2010.

Wykres 12. **Plony i zbiory rzepaku i rzepiku**

2. Produkcja upraw pastewnych

Produkcja upraw pastewnych w 2015 r. wyniosła:

- **z trwałych użytków zielonych** – 3553,8 tys. t (w przeliczeniu na zieloną masę) i była niższa od produkcji w 2014 r. i od średnich zbiorów z lat 2006-2010 odpowiednio o 1489,6 tys. t (o 29,5%) i o 995,5 tys. t (o 21,9%),
- **polowych upraw pastewnych** – 1655,7 tys. t, tj. mniej o 903,2 tys. t (o 35,3%) w porównaniu z rokiem poprzednim i o 273,5 tys. t (o 14,2%) mniej od średnich zbiorów z pięciolecia (2006-2010),
- **poplonów i wsiewek na paszę** – 134,0 tys. t, tj. mniej od produkcji w roku poprzednim i od średniej z lat 2006-2010, odpowiednio o 126,4 tys. t (o 48,5%) i o 192,4 tys. t (o 58,9%).

Zbiory roślin pastewnych na paszę kształtowały się następująco:

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006-2010 ^a	2014	2015		
	w tonach			2006-2010 ^a = =100	2014=100
Trwałe użytki zielone	4549291	5043332	3553773	78,1	70,5
łąki trwałe	4006953	4706472	3371713	84,1	71,6
pastwiska trwałe	542338	336860	182060	33,6	54,0

^a Przeciętne roczne.

(dok.)

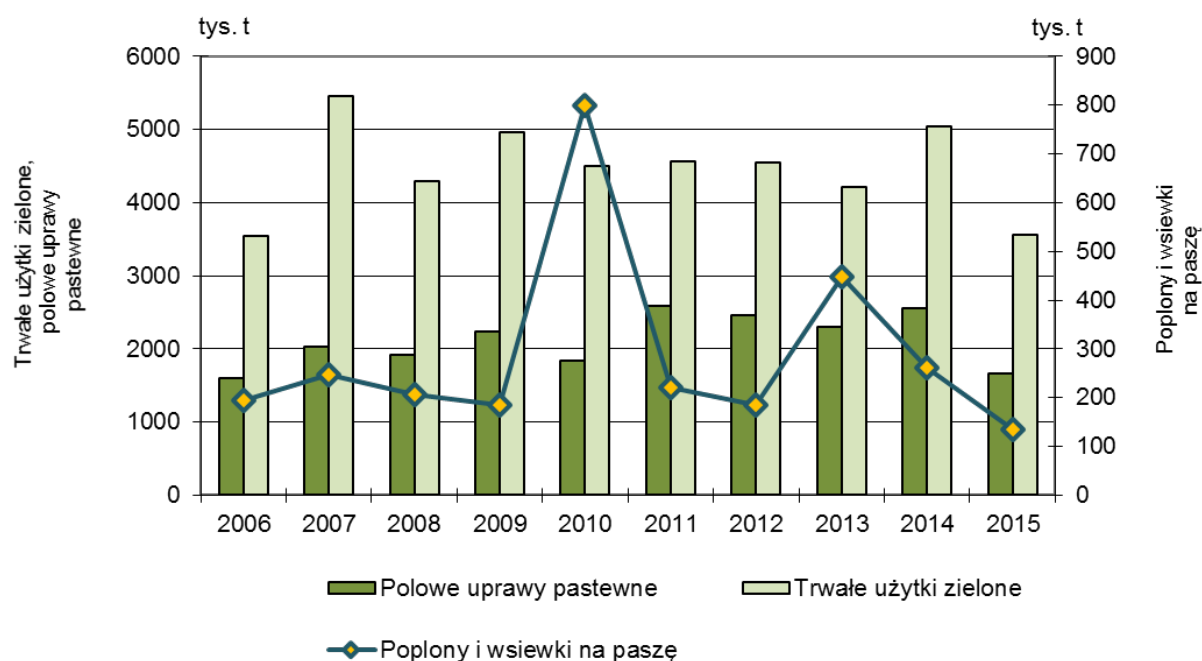
WYSZCZEGÓLNIENIE	2006-2010 ^a	2014	2015		
	w tonach			2006- -2010 ^a = =100	2014=100
Polowe uprawy pastewne	1929174	2558904	1655687	85,8	64,7
okopowe pastewne	76830	39116	17430	22,7	44,6
kukurydza na zielonkę	1258839	2063981	1327681	105,5	64,3
strączkowe pastewne na zielonkę.....	20583	32101	42860	208,2	133,5
motylkowe drobnonasienne na zielonkę ^b	572922	423706	267716	46,7	63,2
Poplony i wsiewki	326377	260357	133986	41,1	51,5

a Przeciętne roczne. b Łącznie z trawami i pastwiskami polowymi.

W 2015 r. ogólna powierzchnia paszowa roślin pastewnych, uprawianych w plonie głównym, wyniosła 206,6 tys. ha i była większa od ubiegłorocznej o 0,6 tys. ha (o 0,3%). Powierzchnia trwałych użytków zielonych wyniosła 148,4 tys. ha, stanowiąc 71,8% ogólnej powierzchni paszowej. Powierzchnia ta w stosunku do roku 2014 zmniejszyła się o 1,8 tys. ha (o 1,2%). Polowe uprawy pastewne zwiększyły swój areal o 2,4 tys. ha (o 4,3%) do poziomu 58,2 tys. ha, stanowiąc 28,2% ogólnej powierzchni paszowej w plonie głównym.

Niekorzystne warunki pogodowe w 2015 r., a szczególnie brak wilgoci w glebie w okresach największego przyrostu masy zielonej, zadecydowały o gorszym plonowaniu wszystkich roślin pastewnych i miały bezpośredni wpływ na wielkość zbiorów. Wzrost produkcji strączkowych pastewnych na zielonkę, w porównaniu z latami poprzednimi, wynika głównie ze zwiększonej powierzchni ich uprawy.

Wykres 13. **Produkcja upraw pastewnych**

2.1. Produkcja z łąk trwałych

Produkcja z łąk trwałych (w przeliczeniu na siano) łącznie z trzech pokosów wyniosła 674,3 tys. t i była mniejsza zarówno od uzyskanej w 2014 r., jak i od średniej z pięciolecia (2006-2010) odpowiednio o 267,0 tys. t (o 28,4%) i o 127,0 tys. t (o 15,9%).

Produkcję z łąk trwałych (w przeliczeniu na siano) przedstawia poniższe zestawienie:

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006-2010 ^a	2014	2015		
	w liczbach bezwzględnych			2006-2010 ^a = =100	2014=100
Powierzchnia w ha	142879	135019	137040	95,9	101,5
Plony z 1 ha w dt	56,1	69,7	49,2	87,7	70,6
Zbiory w t	801391	941294	674343	84,1	71,6

^a Przeciętne roczne.

Stan roślinności na użytkach zielonych po zimie był dobry, a wiosenna wegetacja uwarunkowana czynnikami meteorologicznymi przebiegała bez większych zakłóceń. Pod koniec maja pogoda pozwoliła na sprawne przeprowadzenie I pokosu siana łąkowego. Sianokosy przeprowadzono wcześniej i szybko, co przełożyło się na dobrą jego jakość. **Plony I pokosu** traw łąkowych w przeliczeniu na siano oceniono na 29,4 dt/ha, tj. o 6,4% mniej niż w roku poprzednim.

Warunki pogodowe po zbiorze I pokosu siana były wyjątkowo niekorzystne dla wegetacji roślinności łąkowej. Niewielkie opady deszczu w lipcu i sierpniu oraz niekorzystny ich rozkład, przy jednocześnie wysokich temperaturach powietrza, spowodowały suszę glebową, która rozpoczęła się w trakcie wzrostu II pokosu na łąkach trwałych i wpłynęła ujemnie na jego wielkość. Największe straty plonów zanotowano na łąkach położonych w suchych siedliskach (średnich i słabych glebach mineralnych), korzystających głównie z wód opadowych.

Plony II pokosu siana wyszacowano tylko na 13,1 dt/ha, tj. niżej od plonów II pokosu siana w 2014 r. aż o 46,1%.

Występujące opady deszczu we wrześniu i październiku poprawiły warunki wegetacji na łąkach trwałych i wpłynęły korzystnie na odrost traw po opóźnionym zbiorze II pokosu.

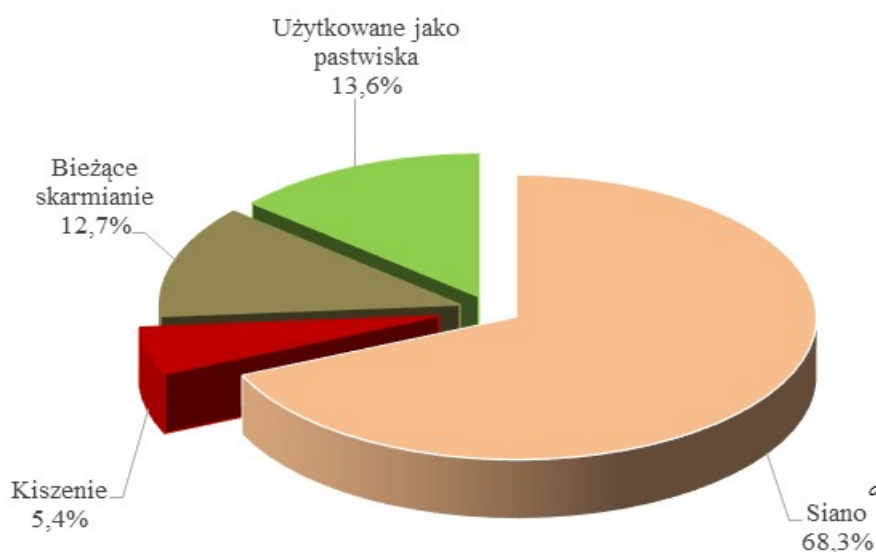
Plony III pokosu traw łąkowych w przeliczeniu na siano oceniono na 6,8 dt/ha, tj. mniej o 51,4 % od plonów III pokosu siana w roku poprzednim.

Łączne plony siana z trzech pokosów wyniosły 49,2 dt/ha, tj. mniej o 20,5 dt/ha (o 29,4%) w porównaniu z rokiem 2014 i o 6,9 dt/ha (o 12,3%) mniej od średniej z lat 2006-2010.

Powierzchnia łąk trwałych w gospodarstwach rolnych w 2015 r. wyniosła 137,0 tys. ha i w porównaniu z 2014 r. zwiększyła się o 2,0 tys. ha (o 1,5%), natomiast w stosunku do średniej z lat 2006-2010 zmniejszyła się o 5,8 tys. ha (o 4,1%).

Szacuje się, że powierzchnia łąk trwałych niewykorzystywanych gospodarczo, tj. skoszonych lecz niezbranych oraz nieeksploatowanych w I pokosie wyniosła 9,0% ogólnej powierzchni łąk trwałych, w II pokosie powierzchnia ta wyniosła 18,7%, a w III pokosie powierzchnia łąk niewykorzystanych wyniosła aż 33,1%.

Wykres 14. **Struktura zbiorów z łąk trwałych w 2015 r.**

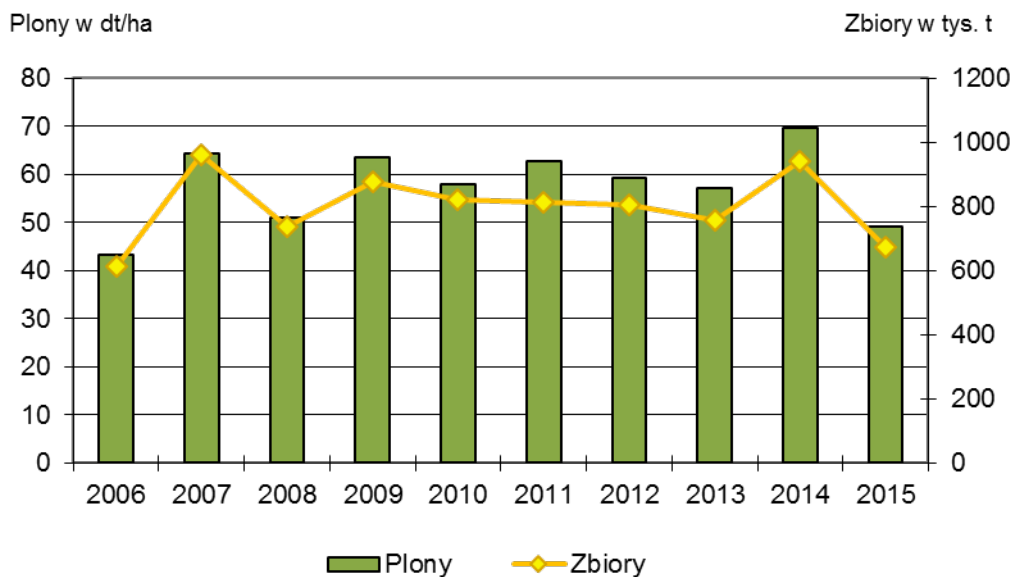
^a Od 2014 r. łącznie z sianokiszonką.

Struktura użytkowania powierzchni łąk trwałych w 2015 r. dla poszczególnych pokosów przedstawiała się następująco:

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Z tego łąki					
		z których zebrano trawę			użytkowane jako pastwiska	skoszone lecz niezbrane	nieeksploatowane
		w postaci siana ^a	jako zielonkę na				
			kiszenie	bieżące skarmianie			
w odsetkach							
I pokos	100,0	69,9	5,3	8,2	7,6	1,5	7,5
II pokos	100,0	46,8	4,7	14,5	15,3	1,5	17,2
III pokos	100,0	22,7	3,1	16,3	24,7	0,6	32,5

^a Od 2014 r. łącznie z sianokiszonką.

Wykres 15. Plony i zbiory z łąk trwałych (w przeliczeniu na siano)

3. Produkcja ogrodnicza

W 2015 roku zbiory warzyw gruntowych i spod osłon wyniosły 565,0 tys. ton i były niższe od zbiorów uzyskanych rok wcześniej o 15,4% i niższe o 5,1% od średnich zbiorów z lat 2006-2010.

Zbiory owoców ogółem wyniosły 484,3 tys. ton i były niższe od zbiorów uzyskanych w 2014 r. o 5,5%, ale wyższe o 25,2% od średniej z lat 2006-2010.

Produkcję warzyw i owoców ilustruje poniższa tabela:

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006-2010 ^a	2014	2015		
	w tonach			2006-2010 ^a = =100	2014=100
Warzywa ogółem	595537	667906	564970	94,9	84,6
w tym gruntowe	542899	555738	452447	83,3	81,4
Owoce	386820	512561	484329	125,2	94,5

^a Przeciętne roczne.

Warzywa gruntowe

W omawianym okresie ogólna powierzchnia warzyw gruntowych łącznie z ogrodami przydomowymi wyniosła 17,4 tys. ha i była niższa (spadek o 6,0%) w porównaniu z rokiem poprzednim. Zwiększenie areału (o 6,9%) odnotowano jedynie w uprawie kalafiora. Powierzchnia uprawy pozostałych warzyw gruntowych uległa zmniejszeniu.

Zbiory warzyw gruntowych w 2015 r. wyniosły 452,4 tys. ton i w skali roku były niższe o 18,6%, były także znacznie niższe od średniej produkcji z lat 2006-2010. Tegoroczne obniżenie produkcji warzyw gruntowych, w stosunku do zbiorów z poprzedniego roku, wynikało z wyjątkowo niekorzystnych warunków agrometeorologicznych praktycznie przez cały okres wegetacji. Wiosenne siewy i wschody były utrudnione, a na przełomie czerwca i lipca wzrost warzyw został zahamowany przez brak opadów i wysokie temperatury powietrza (najbardziej ucierpiały wczesne odmiany warzyw). Opady występujące pod koniec lipca poprawiły na krótko wilgotność gleby, lecz dalsza długotrwała susza spowodowała, iż późne odmiany warzyw wzrastały w bardzo trudnych warunkach. Trudne warunki atmosferyczne przyczyniły się do nasilenia występowania szkodników co miało ujemny wpływ na jakość plonów.

Spadek zbiorów w porównaniu z rokiem 2014 odnotowano praktycznie dla wszystkich gatunków warzyw gruntowych, a największy dla warzyw kapustnych i korzeniowych, które najbardziej odczuły skutki długotrwałej suszy.

Produkcja warzyw gruntowych przedstawia się następująco:

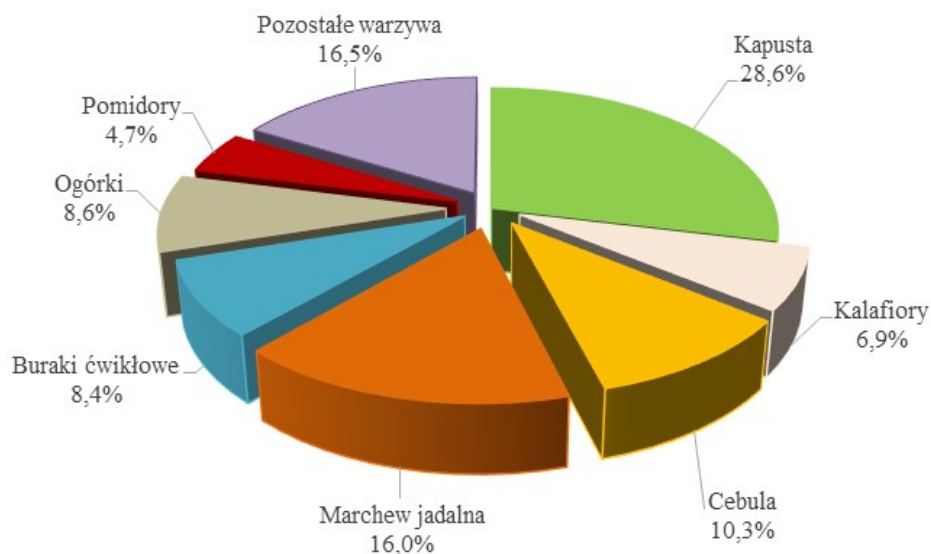
WYSZCZEGÓLNIENIE	2006-2010 ^a	2014	2015		
	w liczbach bezwzględnych		2006-2010 ^a = =100	2014=100	
POWIERZCHNIA w ha					
OGÓLEM	21476	18503	17395	81,0	94,0
Kapusta	3202	3031	2947	92,0	97,2
Kalafiory	939	967	1034	110,1	106,9
Cebula	3765	2278	2102	55,8	92,3
Marchew jadalna	3227	2410	2138	66,3	88,7
Buraki ćwikłowe	1321	1317	1200	90,8	91,1
Ogórki	2858	2764	2401	84,0	86,9
Pomidory	1143	921	918	80,3	99,7
Pozostałe ^b	5020	4815	4655	92,7	96,7

^a Przeciętne roczne. ^b Pietruszka, pory, selery, rzodkiewka, sałata, rabarbar, szparagi, koper i inne.

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006-2010 ^a	2014	2015		
	w liczbach bezwzględnych		2006-2010 ^a = =100	2014=100	
PLONY z 1 ha w dt					
Kapusta	417	504	440	105,5	87,3
Kalafiory	251	341	302	120,3	88,6
Cebula	223	265	222	99,6	83,8
Marchew jadalna	352	391	339	96,3	86,7
Buraki ćwikłowe	325	373	315	96,9	84,5
Ogórki	148	178	161	108,8	90,4
Pomidory	201	245	231	114,9	94,3
Pozostałe ^b	160	196	160	100,0	81,6
ZBIORY w t					
OGÓLEM	542899	555738	452447	83,3	81,4
Kapusta	133659	152696	129658	97,0	84,9
Kalafiory	23561	32978	31254	132,7	94,8
Cebula	83952	60369	46744	55,7	77,4
Marchew jadalna	113483	94226	72447	63,8	76,9
Buraki ćwikłowe	42961	49149	37827	88,0	77,0
Ogórki	42159	49186	38755	91,9	78,8
Pomidory	23006	22603	21194	92,1	93,8
Pozostałe ^b	80118	94531	74568	93,1	78,9

^a Przeciętne roczne. ^b Pietruszka, pory, selery, rzodkiewka, sałata, rabarbar, szparagi, koper i inne.

Wykres 16. **Struktura zbiorów warzyw gruntowych w 2015 r.**

Owoce z drzew

Produkcja owoców z drzew w 2015 r. wyniosła 437,2 tys. ton, tj. o 7,7 % mniej od zbiorów uzyskanych w roku 2014 i o 31,1% więcej od średniej z lat 2006-2010. Niższa była głównie produkcja jabłek i śliwek. Na plantacjach drzew owocowych nie zanotowano znacznych strat zimowych i wiosennych. Wiosenne wznowienie wegetacji nastąpiło wcześniej, a kwitnienie drzew owocowych było obfite, choć warunki nie wszędzie sprzyjały zapyłaniu. Ilość zawiązków po opadzie czerwcowym była wystarczająca i zapewniała dobre plonowanie. Jednak długotrwały okres suszy, który nastąpił w dalszej części sezonu wegetacyjnego na wielu plantacjach, spowodował drobnienie owoców co przełożyło się na niższe zbiory (szczególnie jabłek i gruszek). Niższe plony odnotowano na plantacjach pozbawionych systemów nawadnia jak i w sadach przydomowych.

Produkcję owoców z drzew przedstawia poniższa tabela:

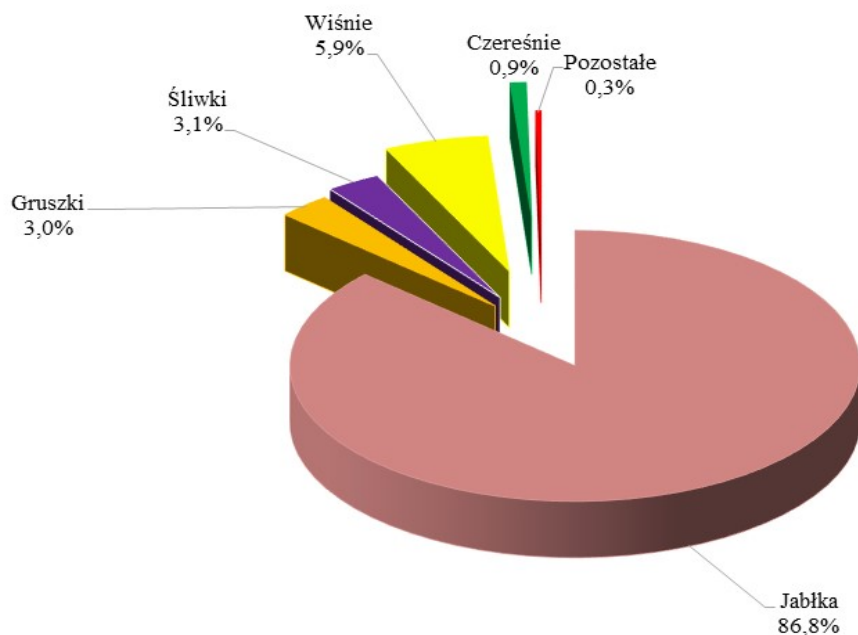
WYSZCZEGÓLNIENIE	2006-2010 ^a	2014	2015		
	w liczbach bezwzględnych		2006-2010 ^a = =100	2014=100	
POWIERZCHNIA w ha					
OGÓLEM	29671	26593	27118	91,4	102,0
Jabłonie	19653	18679	19263	98,0	103,1
Grusze	1460	1147	1170	80,1	102,0
Śliwy	2608	1974	1928	73,9	97,7
Wiśnie	4727	3984	3788	80,1	95,1
Czereśnie	684	564	613	89,6	108,7
Pozostałe ^b	539	245	356	66,0	145,3
PLONY z 1 ha w dt					
Jabłka	144	226	196	136,1	86,7
Gruszki	57	94	111	194,7	118,1
Śliwki	52	77	69	132,7	89,6
Wiśnie	52	57	68	130,8	119,3
Czereśnie	47	48	64	136,1	133,3
Pozostałe ^b	18	29	35	194,4	120,7

a Przeciętne roczne. *b* Brzoskwinie, morele, orzechy włoskie.

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006-2010 ^a	2014	2015		
	w liczbach bezwzględnych		2006-2010 ^a = =100	2014=100	
ZBIORY w t					
OGÓLEM	333472	473470	437214	131,1	92,3
Jabłka	283119	421270	379362	134,0	90,1
Gruszki	8300	10808	13267	159,8	122,8
Śliwki	13499	15195	13438	99,5	88,4
Wiśnie	24416	22822	25861	105,9	113,3
Czereśnie	3186	2675	4034	126,6	150,8
Pozostałe ^b	952	700	1252	131,5	178,9

a Przeciętne roczne. *b* Brzoskwinie, morele, orzechy włoskie.

Wykres 17. **Struktura zbiorów owoców z drzew w 2015 r.**

Owoce z krzewów owocowych i plantacji jagodowych

Łączne zbiory owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych wyniosły 47,1 tys. ton i były wyższe o 20,5% od produkcji owoców z 2014 r., ale były mniejsze o 11,7% od średniej z lat 2006-2010.

Stan plantacji krzewów owocowych i plantacji jagodowych po zimie 2014/2015 był na ogół dobry. Nie odnotowano znaczących strat mrozowych jak i wiosennych. Kwitnienie krzewów owocowych i plantacji jagodowych było obfite. Susza glebowa miała ujemny wpływ na plonowanie, przede wszystkim malin (szczególnie upraw jesiennych), a także truskawek i porzeczki czarnej.

Plantacje truskawek przetrzymały w większości dobrze. Truskawki kwitły obficie i dobrze wiązały owoce. Warunki podczas owocowania były na ogół sprzyjające, choć mała ilość wilgoci w glebie w dalszej części sezonu skróciła okres wegetacji.

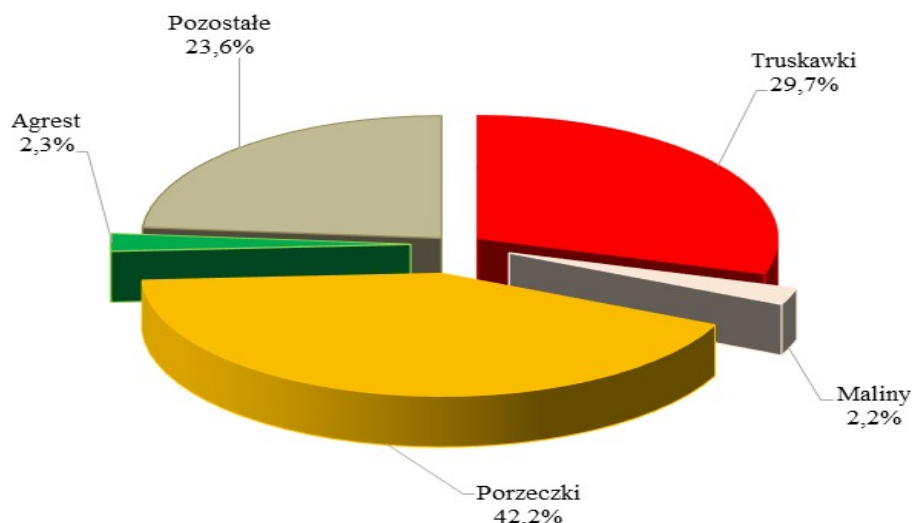
Zbiory truskawek w roku 2015 wyniosły 14,0 tys. ton i były o 3,5% niższe od zbiorów 2014 r. oraz o 3,3% niższe od średniej z lat 2006-2010.

Produkcja z krzewów owocowych i plantacji jagodowych przedstawia się następująco:

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006-2010 ^a	2014	2015		
	w liczbach bezwzględnych		2006-2010 ^a = =100	2014=100	
POWIERZCHNIA w ha					
Truskawki	3042	2891	2644	86,9	91,5
Maliny	290	471	387	133,4	82,2
Porzeczki	5191	5180	5478	105,5	105,8
Agrest	151	386	297	196,6	76,9
Pozostałe ^b	1878	3047	2688	143,1	88,2
PLONY z 1 ha w dt					
Truskawki	48	50	53	110,4	106,0
Maliny	17	26	25	147,1	96,2
Porzeczki	52	30	36	69,2	120,0
Agrest	48	28	34	70,8	121,4
Pozostałe ^b	58	22	41	70,7	186,4
ZBIORY w t					
OGÓŁEM	53348	39090	47115	88,3	120,5
Truskawki	14483	14513	14011	96,7	96,5
Maliny	500	1212	1025	205,0	84,6
Porzeczki	26831	15470	19889	74,1	128,6
Agrest	725	1079	1058	145,9	98,1
Pozostałe ^b	10809	6816	11132	103,0	163,3

a Przeciętne roczne. b Aronia, borówka wysoka i inne (leszczyna, poziomka, winorośl i pozostałe).

Wykres 18. **Struktura zbiorów owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych w 2015 r.**

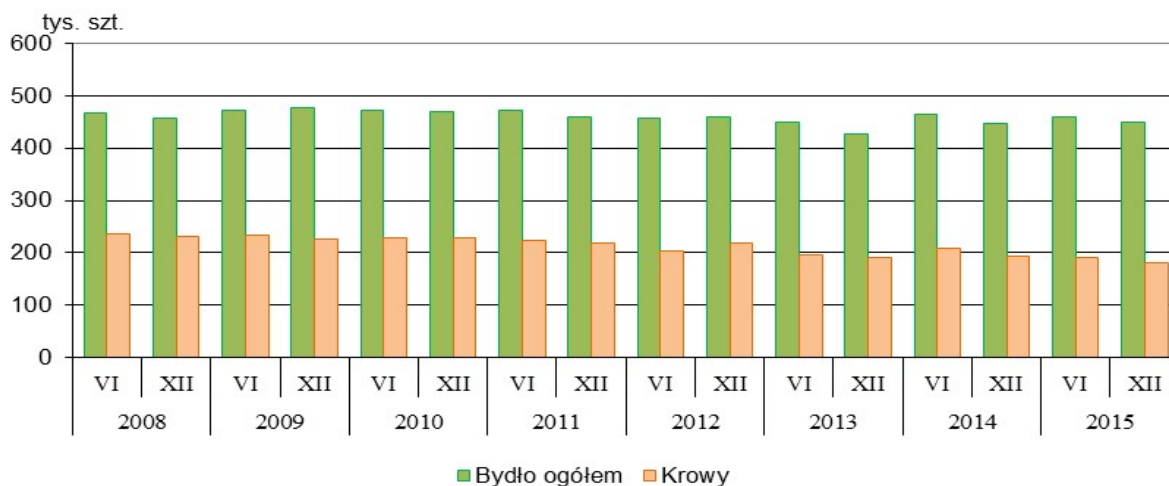

IV. PRODUKCJA ZWIERZĘCA

1. Bydło

W grudniu 2015 r. pogłowie bydła w województwie łódzkim wyniosło 450,5 tys. sztuk i było o 3,7 tys. sztuk (o 0,8%) wyższe niż przed rokiem, a w porównaniu z liczebnością stada w czerwcu 2015 r. – niższe o 9,8 tys. sztuk (o 2,1%).

Wykres 19. Pogłowie bydła, w tym krów

Pogłowie krów w grudniu 2015 r. wyniosło 181,0 tys. sztuk i było niższe w porównaniu z analogicznym okresem 2014 r., jak i w porównaniu z czerwcem 2015 r., odpowiednio o 12,2 tys. sztuk i 11,1 tys. sztuk, tj. o 6,3% i o 5,8%.

W **sektorze prywatnym** pogłowie bydła liczyło 447,8 tys. sztuk i wzrosło w porównaniu z grudniem 2014 r. o 3,9 tys. sztuk (o 0,9%), ale w porównaniu z czerwcem 2015 r. zmalało o 9,9 tys. sztuk, tj. o 2,2%. W gospodarstwach indywidualnych pogłowie bydła wynosiło 447,1 tys. sztuk, tj. 99,2% wojewódzkiego stada bydła. W tej grupie gospodarstw, analogicznie jak w całym sektorze, odnotowano wzrost liczebności stada w skali roku o 3,9 tys. sztuk (o 0,9%), natomiast w okresie półrocznym (od czerwca 2015 r.) zarejestrowano spadek o 10,0 tys. sztuk, tj. o 2,2%.

Pogłowie bydła w końcu grudnia według sektorów własnościowych ilustruje poniższa tabela:

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem	Sektor		Struktura pogłowia ogółem w odsetkach	Dynamika	
			prywatny	publiczny		grudzień poprzedniego roku = 100	czerwiec danego roku = 100
			w sztukach				
Bydło ogółem	a	427739	424815	2924	100,0	97,2	95,0
	b	446814	443949	2865	100,0	104,5	96,2
	c	450543	447824	2719	100,0	100,8	97,9

(dok.)

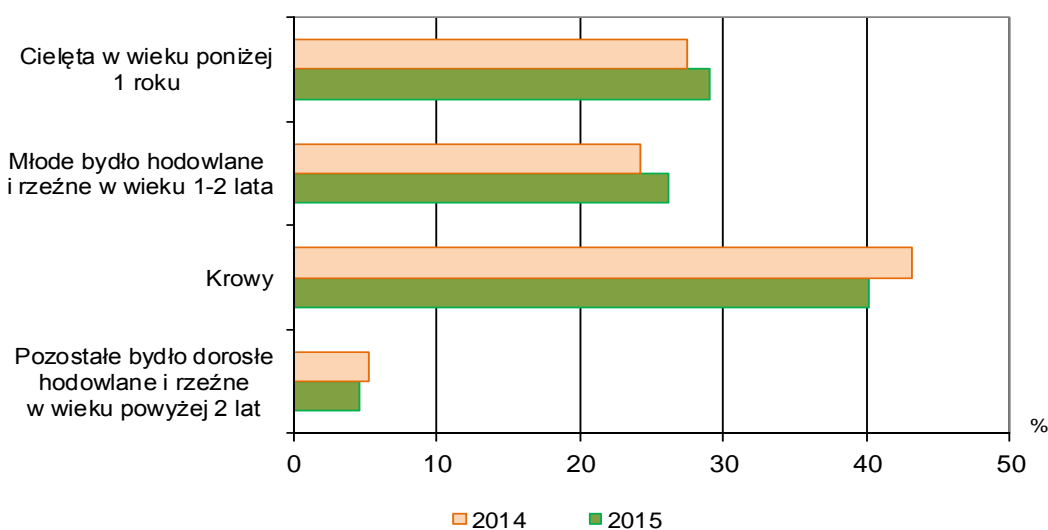
WYSZCZEGÓLNIENIE a – 2013 b – 2014 c – 2015		Ogółem	Sektor		Struktura pogłowia ogółem w odset- kach	Dynamika	
			prywatny	publiczny		grudzień poprzed- niego roku = = 100	czerwiec danego roku = = 100
			w sztukach				
Krowy	a	189912	188712	1200	44,4	95,9	97,3
	b	193140	191941	1199	43,2	101,7	93,1
	c	180964	179754	1210	40,2	93,7	94,2
Bydło pozostałe	a	237827	236103	1724	55,6	98,2	93,2
	b	253674	252008	1666	56,8	106,7	98,8
	c	269579	268070	1509	59,8	106,3	100,5

Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych wynosiła w grudniu 2015 r. 46,3 sztuk, wobec 46,0 sztuk w grudniu 2014 r.

W strukturze stada bydła ogółem udział poszczególnych grup wiekowo-użytkowych w grudniu 2015 r. wynosił:

- cielęta w wieku poniżej 1 roku - 29,0%,
- młode bydło hodowlane i rzeźne w wieku 1-2 lata - 26,2%,
- krowy - 40,2%,
- pozostałe bydło dorosłe hodowlane i rzeźne - 4,6%.

Wykres 20. **Struktura stada bydła**
Stan w grudniu

W porównaniu ze strukturą pogłowia bydła w grudniu 2014 r. zwiększył się udział cieląt (o 1,6 p. proc.) oraz młodego bydła 1-2 lat (o 2,0 p. proc.). Zmniejszył się natomiast udział krów (o 3,0 p. proc.) i pozostałego bydła dorosłego (o 0,6 p. proc.)

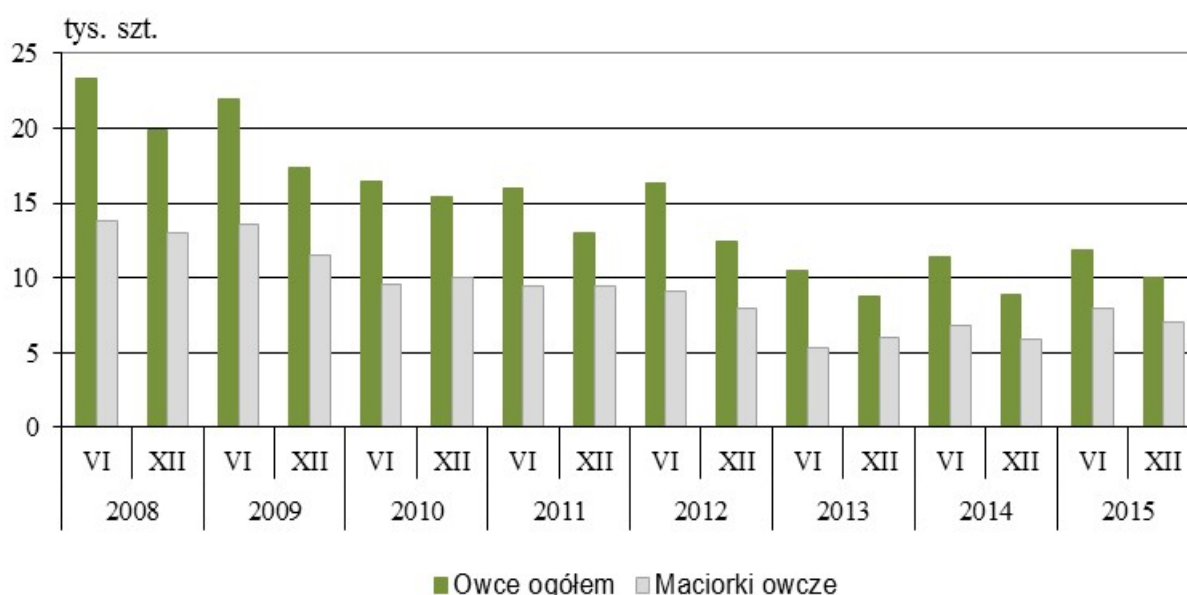
Wyniki badań pogłowia bydła w 2015 r. wskazują na ustabilizowanie się liczebności stada bydła w województwie. Zaobserwowano jednak znaczne zmiany w jego strukturze. Wyraźnie zmalał udział bydła dorosłego, tj. krów i pozostałego bydła w wieku powyżej 2 lat. Zwiększył się natomiast odsetek cieląt i młodego bydła w wieku 1-2 lat. Głównymi czynnikami powodującymi te zmiany były problemy ze sprzedażą oraz spadek cen skupu mleka, przy jednoczesnym utrzymywaniu się korzystnych cen na żywiec wołowy.

2. Owce

Pogłowie owiec ogółem w grudniu 2015 r. zwiększyło się w stosunku do stanu w grudniu 2014 r. o 1,1 tys. sztuk (o 12,7%), do poziomu 10,0 tys. sztuk. Populacja maciorek owczych zwiększyła się w skali roku o 1,1 tys. sztuk (o 18,3%), do poziomu 7,0 tys. sztuk.

W porównaniu ze stanem w czerwcu 2015 r., pogłowie owiec ogółem spadło o 1,8 tys. sztuk (o 15,6%), w tym stado maciorek owczych zmalało o 1,0 tys. sztuk, tj. o 12,3%.

Wykres 21. **Pogłowie owiec, w tym maciorek jednorocznych i starszych**

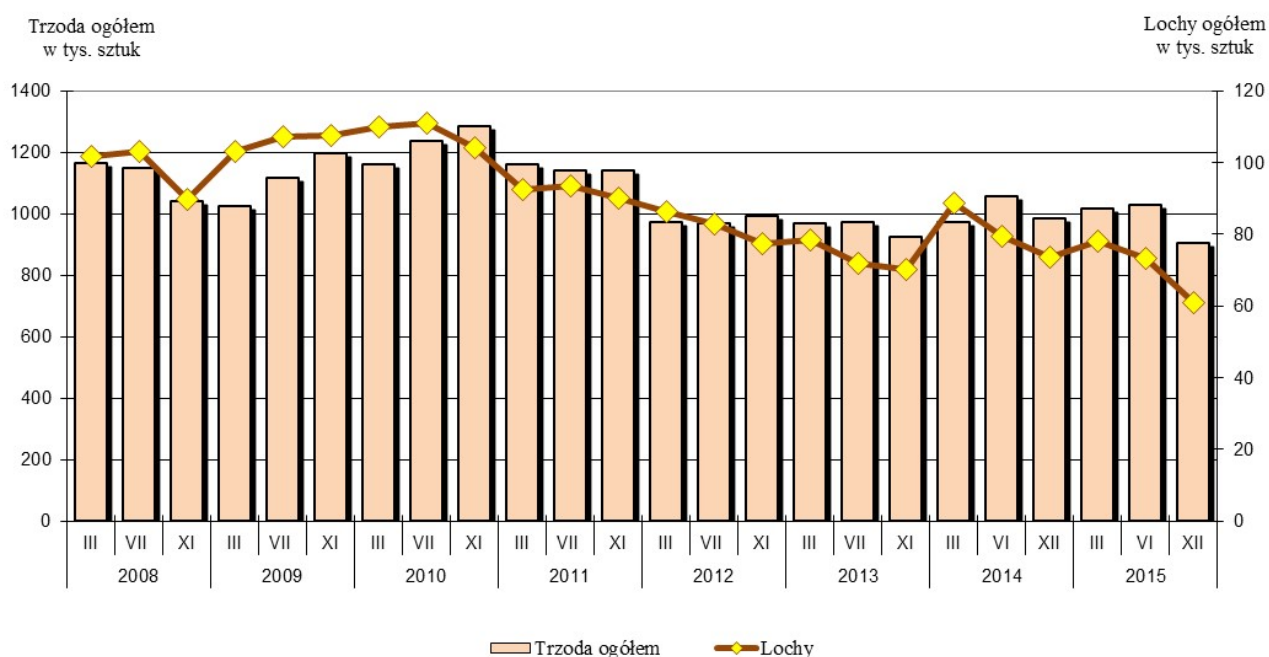
W sektorze prywatnym pogłowie owiec, w porównaniu z grudniem 2014 r., wzrosło o 1,2 tys. sztuk (o 14,9%), a w stosunku do czerwca 2015 r. zmalało o 1,7 tys. sztuk (o 15,3%). W gospodarstwach indywidualnych pogłowie owiec zwiększyło się w skali roku o 1,2 tys. sztuk (o 15,1%), a w stosunku do czerwca 2015 r. zmalało o 1,7 tys. sztuk (o 15,3%), do poziomu 9,2 tys. sztuk.

W strukturze stada udział maciorek (tj. samic, które miały już potomstwo i samic pokrytych po raz pierwszy) wynosił 70,5% i w porównaniu z grudniem 2014 roku zwiększył się o 3,4 p. proc.

3. Pogłowie trzody chlewnej

Pogłowie świń w grudniu 2015 r. w województwie łódzkim wynosiło 903,8 tys. sztuk i było niższe od stanu w analogicznym okresie 2014 r. o 79,1 tys. sztuk (o 8,0%), natomiast w porównaniu ze stanem w czerwcu 2015 r. było niższe o 124,0 tys. sztuk, tj. o 12,1%.

Wykres 22. Pogłowie trzody chlewnej, w tym loch na chów

Stado loch na chów zmniejszyło się zarówno w porównaniu z grudniem 2014 r., jak i czerwcem 2015 r., odpowiednio o 12,5 tys. sztuk i o 12,4 tys. sztuk, tj. o 17,0% i o 16,9%, do poziomu 60,9 tys. sztuk. Stado loch prośnych zmalało w ciągu roku o 7,5 tys. sztuk (o 15,5%), a w stosunku do czerwca 2015 r. zmniejszyło się o 4,9 tys. sztuk, tj. o 10,6%.

Pogłowie trzody chlewnej (stan w końcu grudnia) ilustruje poniższe zestawienie:

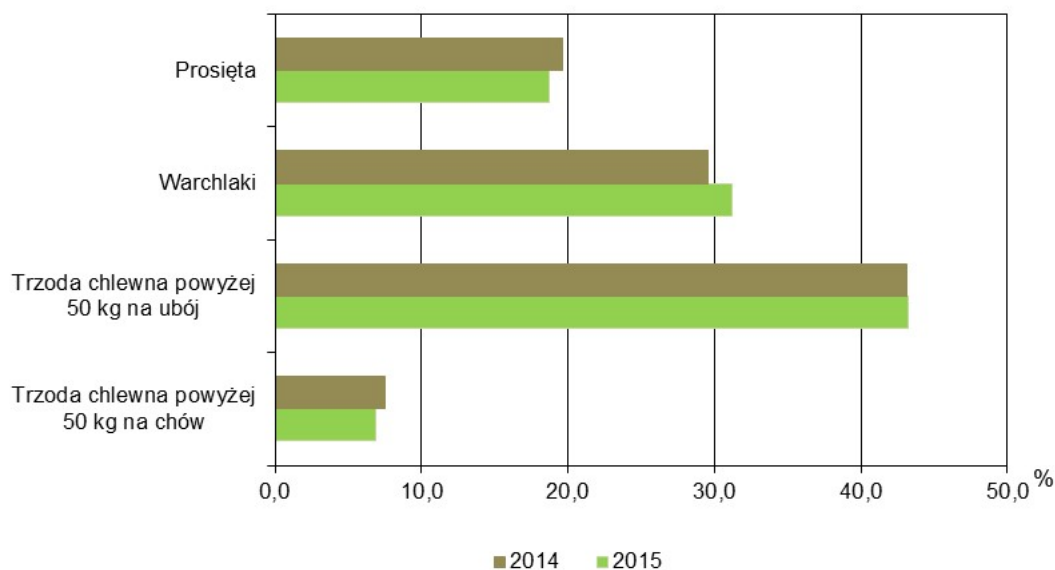
WYSZCZEGÓLNIENIE a – 2013 b – 2014 c – 2015	Ogółem	Sektor		Struktura pogłowia ogółem w odset- kach	Dynamika		
		prywatny	publiczny		grudzień poprzed- niego roku = = 100	czerwiec ^a bieżącego roku= = 100	
	w tysiącach sztuk						
Trzoda chlewna ogółem ...	a	925,3	924,7	0,6	100,0	93,2	95,3
	b	982,9	982,4	0,6	100,0	106,2	93,0
	c	903,8	903,3	0,5	100,0	92,0	87,9
Lochy na chów	a	70,0	69,9	0,0	7,6	90,6	98,3
	b	73,5	73,4	0,0	7,5	105,0	92,5
	c	60,9	60,9	0,0	6,7	83,0	83,1
Trzoda chlewna pozostała	a	855,3	854,8	0,5	92,4	93,4	95,1
	b	909,5	908,9	0,6	92,5	106,3	93,0
	c	842,9	842,4	0,5	93,3	92,7	88,3

a Do 2013 r. stan w lipcu.

W sektorze prywatnym, w grudniu 2015 r., pogłowie trzody chlewnej wynosiło 903,3 tys. sztuk i zmalało w ciągu roku o 79,1 tys. sztuk (o 8,1%), a w porównaniu ze stanem w czerwcu 2015 r. zmalało o 124,1 tys. sztuk, tj. o 12,1%. W gospodarstwach indywidualnych utrzymywano 880,3 tys. sztuk świń, tj. 97,4% wojewódzkiego pogłowia trzody chlewnej. Roczny spadek liczebności stada świń w tej grupie gospodarstw wyniósł 77,7 tys. sztuk (o 8,1%), natomiast sezonowo, tj. w okresie od czerwca do grudnia 2015 r., odnotowano zmniejszenie pogłowia o 123,6 tys. sztuk (o 12,3%).

W strukturze stada trzody chlewnej ogółem, udział poszczególnych grup produkcyjno-użytkowych w grudniu 2015 r. wynosił:

- prosięta o wadze do 20 kg	-	18,7%,
- warchlaki o wadze od 20 do 50 kg	-	31,2%,
- trzoda chlewna o wadze powyżej 50 kg z przeznaczeniem na ubój	-	43,2%,
- trzoda chlewna o wadze powyżej 50 kg z przeznaczeniem na chów	-	6,9%.
w tym lochy na chów razem	-	6,7%,
w tym lochy prośne	-	4,5%.

Wykres 23. **Struktura pogłowia trzody chlewnej**

W porównaniu ze strukturą pogłowia trzody, zarejestrowaną w końcu listopada 2014 r., zwiększył się udział warchlaków (o 1,6 p. proc.) i tuczników (o 0,1 p. proc.), zmalał natomiast udział prosiąt (o 0,9 p. proc.) oraz trzody chlewnej o wadze powyżej 50 kg z przeznaczeniem na chów (o 0,7 p. proc.).

W grudniu 2015 r. obsada trzody chlewnej ogółem na 100 ha użytków rolnych wyniosła 93,0 sztuk wobec 102,6 sztuk w grudniu 2014 r.

V. SKUP I CENY PRODUKTÓW ROLNYCH

W 2015 r. w stosunku do roku poprzedniego, od producentów rolnych z terenu województwa łódzkiego skupiono mniej: zbóż, rzepaku, ziemniaków, buraków cukrowych i warzyw. Natomiast więcej niż przed rokiem skupiono owoców, mleka krowiego oraz żywca rzeźnego.

Skup produktów rolnych ogółem w ujęciu wartościowym przedstawia poniższe zestawienie:

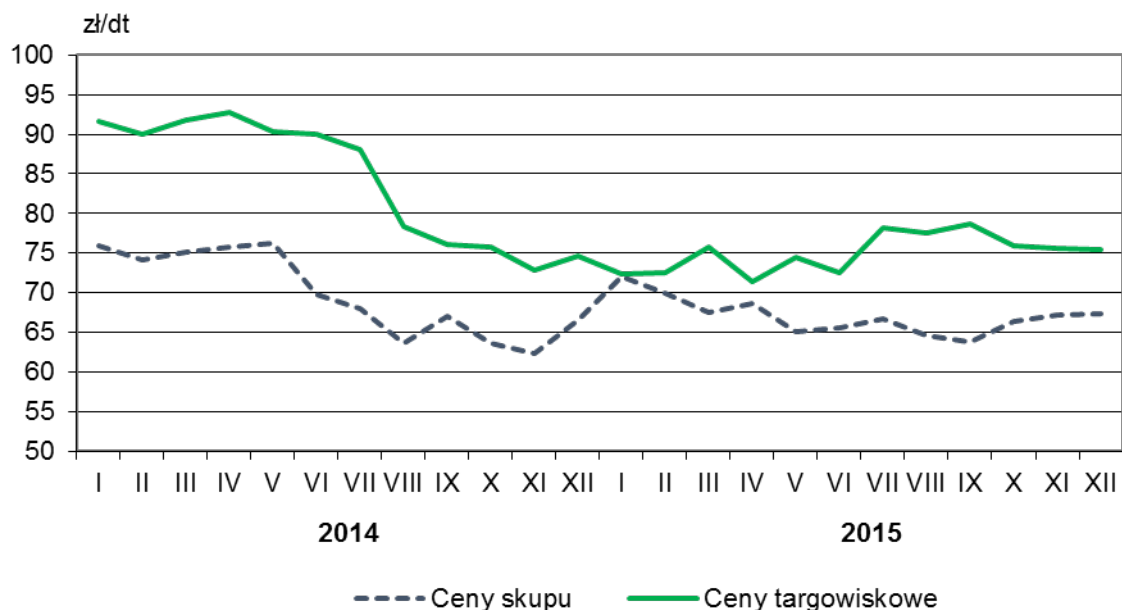
WYSZCZEGÓLNIENIE	2014	2015	
	w tysiącach złotych		2014=100
Skup produktów rolnych ogółem	4162259	4111057	98,8
z tego:			
skup produktów roślinnych	851755	924217	108,5
skup produktów zwierzęcych	3310503	3186839	96,3

Zboża

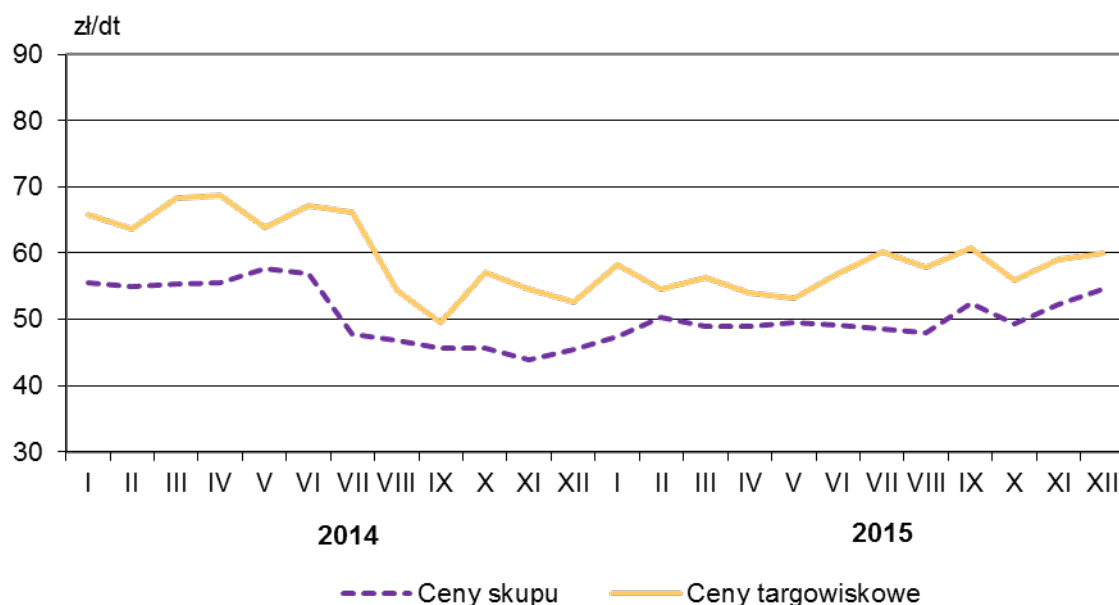
W roku 2015 skupiono 389,4 tys. ton ziarna zbóż ogółem (łącznie z ziarnem siewnym i mieszankami zbożowymi), co oznacza spadek o 4,9% w odniesieniu do roku 2014. W tym okresie zmniejszył się przede wszystkim skup żyta o 19,5%, kukurydzy o 22,2%, a także pszenicy o 0,6 %. Podaż jęczmienia, pszenżyta oraz owsa i mieszanek zbożowych była wyższa niż rok wcześniej, odpowiednio o 34,9%, 29,3% i 23,9%.

Ceny skupu zbóż ogółem w 2015 r., w porównaniu z cenami uzyskanymi przez producentów rolnych w 2014 r., były niższe średnio o 0,3%. Niższe były ceny owsa i mieszanek zbożowych o 14,4%, jęczmienia o 8,6%, pszenżyta o 6,0%, pszenicy o 3,9% oraz żyta o 0,4%. Wzrosła natomiast średnia cena kukurydzy o 13,0%. Analogiczną sytuację odnotowano na targowiskach województwa łódzkiego, gdzie zanotowano spadek cen pszenicy o 11,1% (średnia cena 75,01 zł/dt), jęczmienia o 8,7% (średnia cena 79,48 zł/dt), owsa o 8,0% (średnia cena 59,65 zł/dt) oraz żyta o 6,1% (średnia cena 57,29 zł/dt).

Wykres 24. Ceny skupu i ceny targowiskowe pszenicy

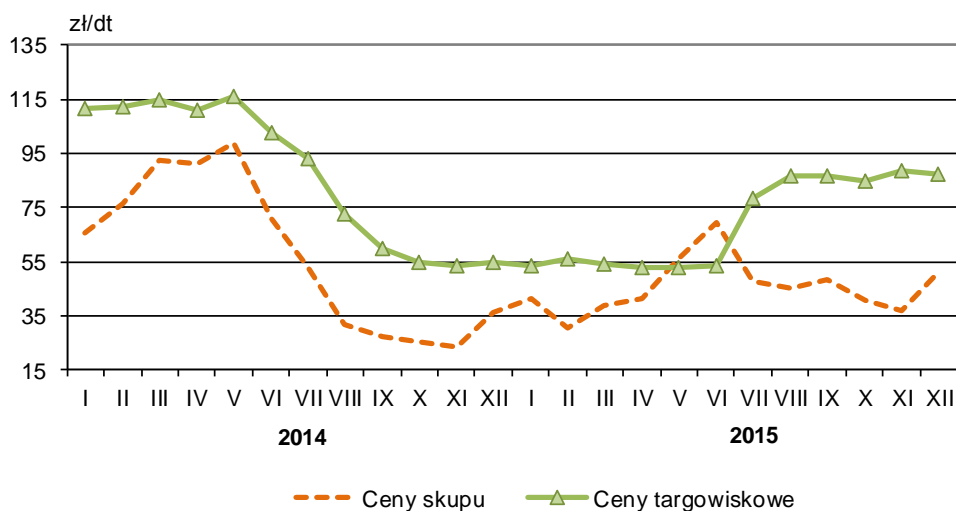
Wykres 25. Ceny skupu i ceny targowiskowe żyta

Ziemniaki

Skup ziemniaków w 2015 roku wyniósł 97,5 tys. ton i w porównaniu z rokiem poprzednim spadł o 14,6%. Średnia cena skupu 1 dt ziemniaków osiągnęła poziom 44,74 zł i była wyższa o 23,2% od ceny notowanej rok wcześniej. W obrocie targowiskowym średnia roczna cena ziemniaków była niższa o 21,0% od ceny zanotowanej rok wcześniej i wyniosła 69,70 zł/dt.

Wykres 26. Ceny skupu i ceny targowiskowe ziemniaków

Buraki cukrowe

W roku 2015 skupiono 277,3 tys. ton buraków cukrowych, co oznacza spadek podaży buraka cukrowego o 26,8%. Średnia cena skupu 1 dt buraka cukrowego wyniosła 12,23 zł i była niższa o 19,9% od ceny skupu z roku 2014.

Rzepak przemysłowy

W całym 2015 r. skup rzepaku wyniósł 37,5 tys. ton i był niższy o 13,7% od skupu zanotowanego rok wcześniej. Miało to wpływ na średnią cenę skupu, która wyniosła 150,35 zł/dt i była wyższa od ceny z roku 2014 o 17,0%.

Warzywa i owoce

W omawianym okresie skupiono 162,2 tys. ton warzyw, co oznacza spadek o 6,2% do roku poprzedniego. W 2015 r. wzrosły średnie ceny: marchwi o 58,8% (średnia cena 0,54 zł/kg), pomidorów o 58,5% (średnia cena 1,95 zł/kg), kapusty o 32,8% (średnia cena 0,85 zł/kg), ogórków o 14,5% (średnia cena 1,74 zł/kg), kalafiorów o 10,0% (średnia cena 1,32 zł/kg) oraz cebuli o 2,1% (średnia cena 0,98 zł/kg). Niższe niż w roku poprzednim były tylko ceny skupu buraków ćwikłowych, które spadły z 0,31 zł/kg w roku 2014 do 0,29 zł/kg w roku 2015.

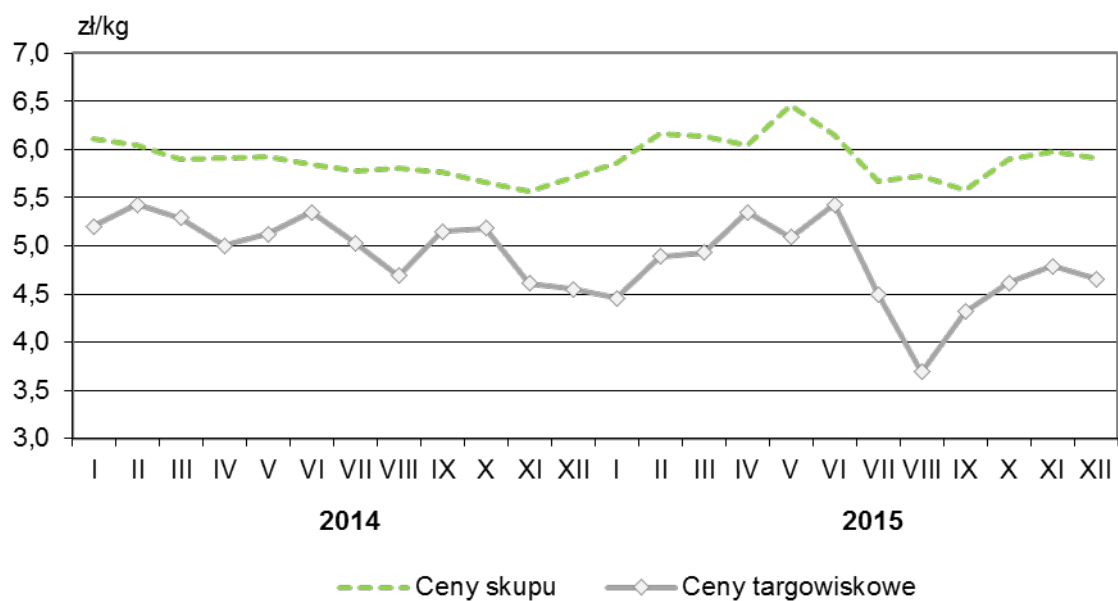
Ilość skupionych owoców w 2015 r. była wyższa o 5,7% w porównaniu z rokiem 2014 i wyniosła 312,9 tys. ton. W omawianym okresie, w stosunku do roku 2014, zanotowano wzrost cen większości owoców, tj.: śliwek o 93,0%, malin o 62,6%, jabłek o 59,3%, wiśni o 44,1%, czereśni o 23,3% i gruszek o 14,8%. Niższe niż rok wcześniej był średnie ceny skupu agrestu o 27,8%, porzeczek o 13,9% oraz truskawek o 5,2%.

Żywiec rzeźny

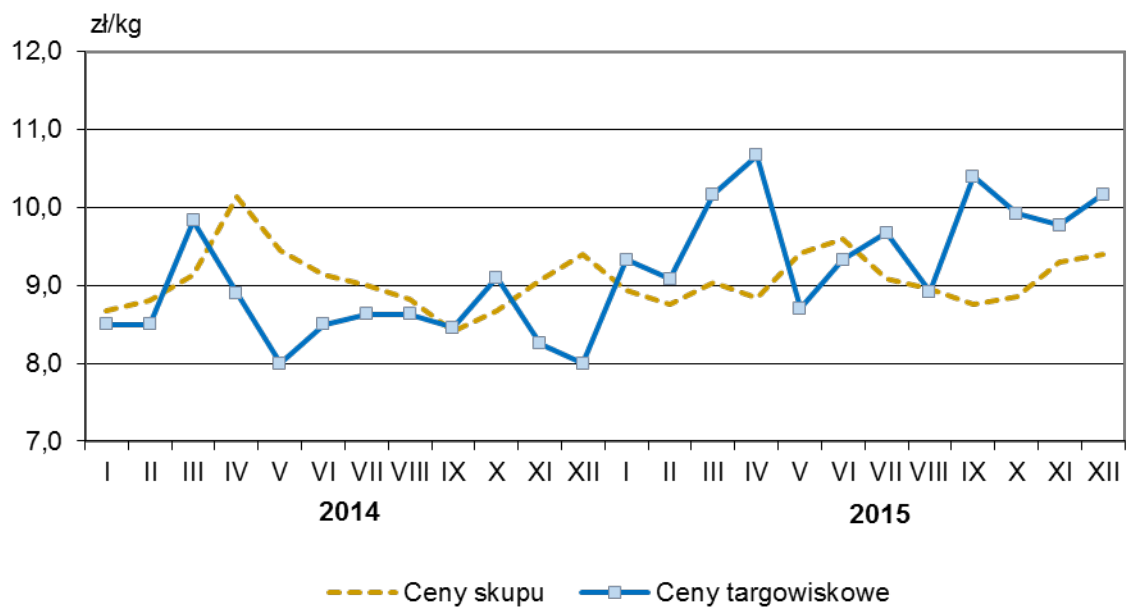
Skup żywca rzeźnego (bydło, cielęta, świnie, owce, konie i drób) w 2015 roku wyniósł 534,0 tys. ton i był większy o 38,6 tys. ton, tj. o 7,8% od ilości żywca rzeźnego skupionego w 2014 roku.

W roku 2015 żywca wołowego skupiono 98,6 tys. ton, a cielęcego 1,9 tys. ton, co oznacza wzrost rozmiarów skupu żywca wołowego o 35,4% oraz spadek skupu żywca cielęcego o 27,8 % w porównaniu do roku 2015. Średnia cena skupu bydła była wyższa o 0,5%, a cieląt rzeźnych niższa o 17,5% niż rok wcześniej. Za 1 kg żywca wołowego w skupie płacono średnio 5,92 zł, a żywca cielęcego 8,05 zł. Na targowiskach województwa łódzkiego średnia cena za 1 kg bydła rzeźnego (bez cieląt) wyniosła 4,73 zł, natomiast za 1 kg żywca cielęcego płacono 9,68 zł. Ceny te były odpowiednio o 6,3% niższe i 11,4% wyższe od cen notowanych rok wcześniej.

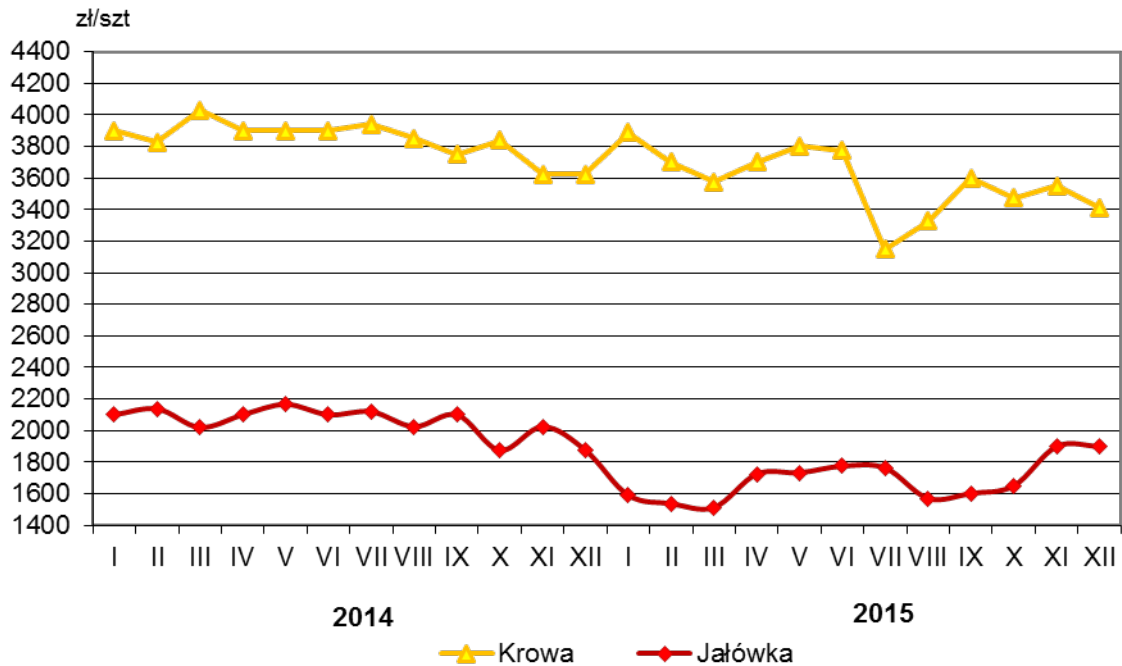
Wykres 27. Ceny skupu i ceny targowiskowe żywca wołowego

Wykres 28. Ceny skupu i ceny targowiskowe cieląt

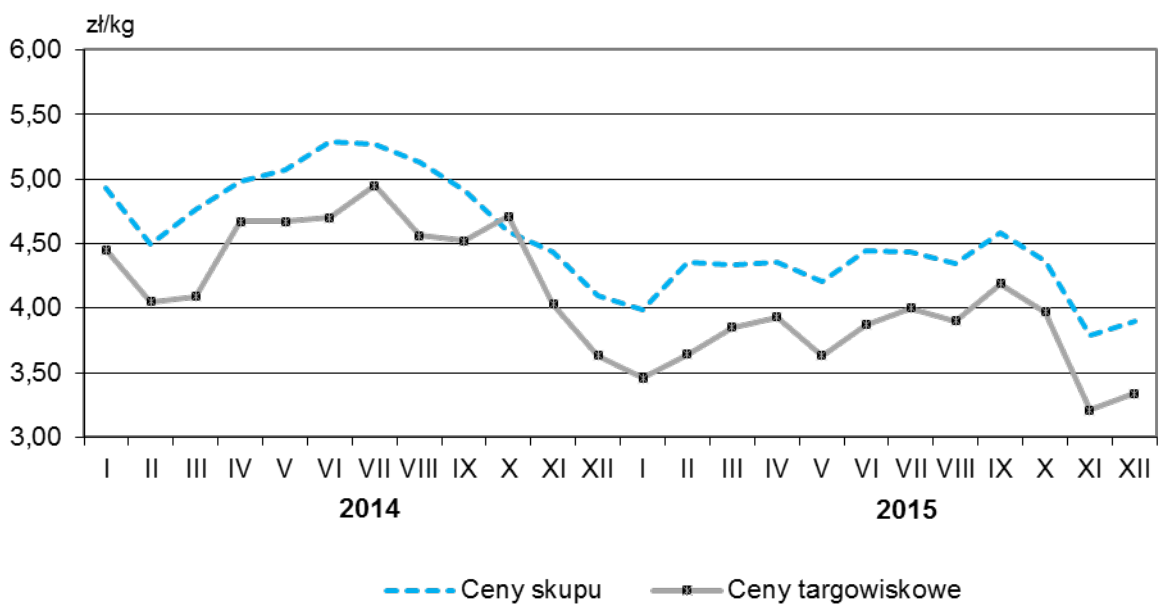

Wykres 29. Ceny targowiskowe krów i jałówek

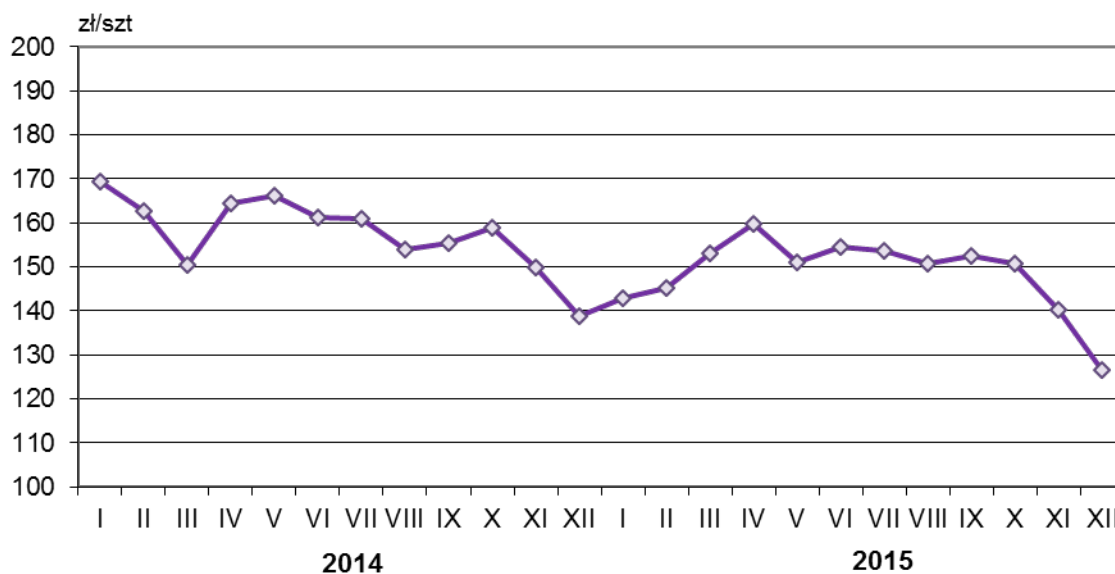
Średnie ceny krów dojnych, jakie osiągnęli producenci rolni na targowiskach w 2015 r., były niższe niż rok wcześniej. Średnia cena za 1 krowę wyniosła 3579,17 zł, co oznacza spadek ceny o 6,8%, przy czym na przestrzeni 12 miesięcy 2015 roku cena wahała się od 3150,00 zł do 3887,50 zł. Średnia cena targowiskowa za jałówkę 1-roczną wyniosła 1688,19 zł i była niższa od ceny notowanej w 2014 r. o 17,8%.

Wykres 30. Ceny skupu i ceny targowiskowe żywca wieprzowego

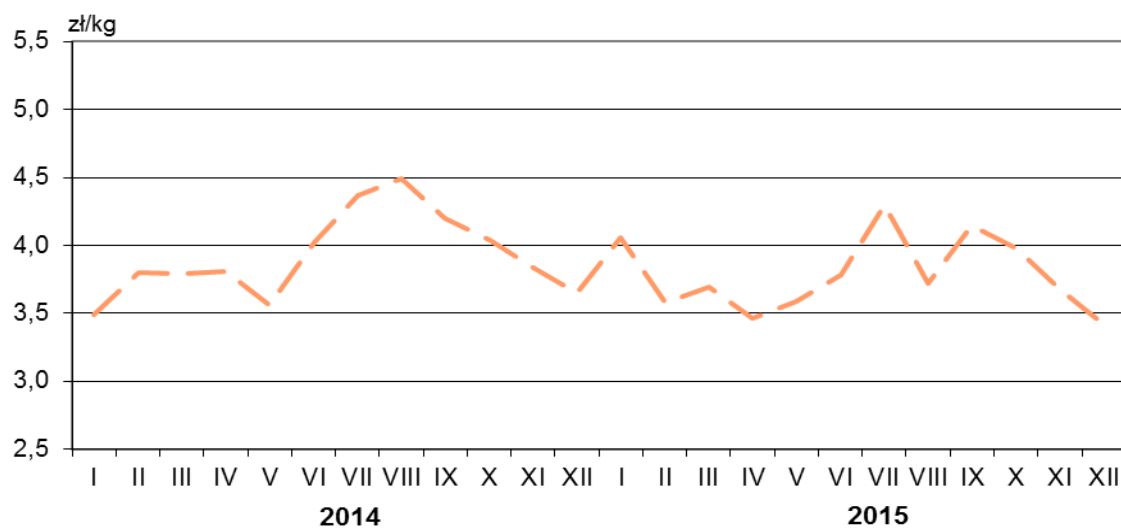
Podaż żywca wieprzowego w 2015 roku wyniosła 254,9 tys. ton i była wyższa o 7,4% niż w roku 2014. Średnia cena skupu za 1 kg żywca wieprzowego wyniosła 4,20 zł i w porównaniu ze średnią ceną za rok 2014 spadła o 11,0%. W sprzedaży targowiskowej, podobnie jak w skupie cena żywca wieprzowego, była niższa od notowanej rok wcześniej. Za 1 kg żywca wieprzowego płacono średnio 3,75 zł, co oznacza spadek ceny o 15,2%.

Wykres 31. Ceny targowiskowe prosiąt na chów

Targowiskowa cena prosiąt na chów w 2015 roku była niższa niż rok wcześniej. Wynikało to z głównie z niskich cen żywca wieprzowego. W skali roku średnia cena za 1 prosię na chów obniżyła się o 5,9% i wyniosła 148,40 zł, podczas gdy w 2014 roku wynosiła 157,69 zł.

Wykres 32. Ceny skupu żywca drobiowego

W 2015 r. skupiono 178,1 tys. ton żywca drobiowego, tj. o 2,2% mniej niż w roku 2014, w tym 159,1 tys. ton stanowiły kurczaki. Średnia roczna cena skupu drobiu wyniosła 3,71 zł/kg i była niższa o 2,9% od notowanej rok wcześniej, przy czym nieznacznie wzrosły jedynie ceny indyków (o 0,3%). Niższa niż rok wcześniej była cena kur (o 11,8%), kaczek (o 7,1%), gęsi o (4,9%) i kurczaków (o 3,6%).

Mleko

Skup mleka krowiego w 2015 r. wyniósł 791225 tys. l i był większy o 1,0% w porównaniu z wielkością skupu w 2014 r. Średnio za 1hl mleka płacono 104,63 zł, tj. o 18,2% mniej niż rok wcześniej.

Wykres 33. Ceny skupu mleka

